

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.002.07.2023

Pan
Rafał Trzaskowski
Prezydent m.st. Warszawy
Urząd m.st. Warszawy
plac Bankowy 3/5
00-950 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/003 – Działania wybranych organów administracji publicznej na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy
w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd m.st. Warszawy (dalej: Urząd) Plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Trzaskowski, Prezydent m.st. Warszawy (dalej: Prezydent), od 6 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie przez Prezydenta warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. 2. Realizacja działań w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty.
Okres objęty kontrolą	Od 24 lutego 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce, tj. do 31 lipca 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edyta Jamioł, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/43/2023 z 15 maja 2023 r. 2. Wanda Jeziorska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/42/2023 z 15 maja 2023 r.

(akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

NIK ocenia pozytywnie działania podejmowane przez Prezydenta m.st. Warszawy w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą, Prezydent m.st. Warszawy, zapewnił warunki organizacyjno-kadrowe umożliwiające prawidłową i skuteczną realizację zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy. Potrzeby obywateli Ukrainy były na bieżąco rozpoznawane i analizowane w celu zapewnienia optymalnych działań przy dostępnych zasobach, w tym finansowych. W mieście stołecznym Warszawa na szeroką skalę podejmowano działania mające na celu pomoc obywatelom Ukrainy, a wsparcia udzielono łącznie ponad milionowi osób (w tym m.in. w zakresie zakwaterowania i wyżywienia, pomocy psychologicznej, medycznej i socjalnej oraz integracji). Przy realizacji części działań Miasto współpracowało m.in. z mieszkańcami Warszawy, wolontariuszami, innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Prezydent m.st. Warszawy prawidłowo zlecał organizacjom pozarządowym zadania z zakresu pomocy obywatelom Ukrainy oraz zatwierdzał ich rozliczenia.

Szczegółowe badanie próby postępowań dotyczących przyznawania świadczeń z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wykazało, że były one prowadzone zgodnie z przepisami prawa oraz rzetelnie.

Prezydent m.st. Warszawy wypełnił obowiązek dotyczący opracowania planu finansowego dla wydzielonego rachunku dochodów i wydatków pochodzących ze środków Funduszu Pomocy (dalej: Fundusz lub FP). Sprawozdania z realizowanych zadań finansowanych z Funduszu były terminowo przekazane do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej: MUW) oraz Ministra Finansów.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na sposób realizacji działań pomocowych na rzecz obywateli Ukrainy i polegały na:

- nieuwjęciu w ewidencji księgowej wyodrębnionej dla środków Funduszu, dotyczącej 2022 r., a w konsekwencji w *Sprawozdaniu z realizacji wydatków środków pochodzących z Funduszu Pomocy*, kwoty 594,4 tys. zł stanowiącej wydatek ze środków Funduszu, co było nierzetelne;
- przekazaniu w 2022 r. na realizację dodatkowych zadań oświatowych środków z Funduszu Pomocy w kwocie zawyżonej o 6 702,1 tys. zł w stosunku do rzeczywistej wartości realizowanych zadań, co było nierzetelne.

---

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez Prezydenta m.st. Warszawy warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Opis stanu faktycznego

1. Prezydent m.st. Warszawy w okresie objętym kontrolą wykonywał przy pomocy Urzędu, jednostek pomocniczych (dzielnic) oraz jednostek organizacyjnych m.st. Warszawy⁴ zadania finansowane ze środków Funduszu Pomocy polegające w szczególności na:
  - 1) wypłacie:
    - a. świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wg stawki 40 zł na osobę za dobę (art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵ (dalej: ustawa o pomocy));
    - b. jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł (art. 31 ustawy o pomocy);
    - c. świadczeń rodzinnych (art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy);
    - d. świadczeń z pomocy społecznej (zasiłków) (art. 29 i 30 ustawy o pomocy);
    - e. stypendiów i zasiłków dla studentów i uczniów z Ukrainy (art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy);
  - 2) zapewnieniu potrzeb bytowych⁶ obywateli Ukrainy wg dziennej stawki nie wyższej niż 120 zł (w okresie od 14 do 31 marca 2022 r.);
  - 3) zapewnieniu zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego;
  - 4) zapewnieniu bezpłatnej pomocy psychologicznej (art. 32 ustawy o pomocy);
  - 5) zapewnieniu posiłku dla dzieci i młodzieży (art. 29 i 30 ustawy o pomocy);
  - 6) zapewnieniu środków czystości i higieny osobistej;
  - 7) finansowaniu przejazdów dla osób z niepełnosprawnością;
  - 8) zapewnieniu transportu do miejsc zakwaterowania;
  - 9) zapewnieniu pobytu dzieci obywateli Ukrainy w polskim systemie pieczy zastępczej (art. 27 ustawy o pomocy);
  - 10) realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem uczniów będących obywatelami Ukrainy (art. 50 ustawy o pomocy);
  - 11) nadawaniu numeru PESEL (art. 4 ustawy o pomocy);
  - 12) wykonaniu zdjęcia osobie ubiegającej się o nadanie numeru PESEL (art. 5 ustawy o pomocy);
  - 13) utworzeniu i zapewnieniu funkcjonowania w okresie od 8 marca do 9 czerwca 2022 r. na terenie Stadionu Narodowego w Warszawie punktu nadawania numeru PESEL;
  - 14) utworzeniu i zapewnieniu funkcjonowania całodobowych punktów recepcyjnych na Dworcu Wschodnim i Zachodnim w Warszawie (zadanie realizowane w 2022 r.).

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Rozumie się przez to nie wchodzące w skład Urzędu m.st. Warszawy i nie posiadające osobowości prawnej jednostki budżetowe i zakłady budżetowe m.st. Warszawy (§ 2 Regulaminu organizacyjnego m.st. Warszawy).

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm.

⁶ W tym zakwaterowanie, wyżywienie, opieka socjalna oraz opieka psychologiczna w miejscach zakwaterowania dla ludności uchodźczej.

Ze środków z dotacji celowej z budżetu państwa Miasto sfinansowało zadanie polegające na zapewnieniu potrzeb bytowych obywateli Ukrainy (w okresie od 24 lutego do 13 marca 2022 r.) wg dziennej stawki nie wyższej niż 120 zł.

Dodatkowo Miasto st. Warszawa realizowało zadania z zakresu pomocy obywatelom Ukrainy m.in. ze środków otrzymanych z darowizn, z UNICEF⁷ (m.in. na zadania z zakresu edukacji i pomocy społecznej), Konsorcjum Lewiatan (na pomoc bezrobotnym) oraz WHO⁸ (na opiekę okołoporodową obywaterek Ukrainy). Ponadto Miasto ponosiło wydatki ze środków własnych na zadania z zakresu m.in. transportu, edukacji, pomocy społecznej, kultury, sportu.

(akta kontroli str. 5-74, 1103-1105, 3247-3249, 4619-4621)

2. W Urzędzie m.st. Warszawy zapewniono warunki organizacyjne i kadrowe umożliwiające realizację działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu nie zostały określone i przypisane poszczególnym komórkom organizacyjnym Urzędu oraz jednostkom pomocniczym m.st. Warszawy (dzielnicom) zadania odnoszące się do pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Prezydent m.st. Warszawy wyjaśnił, że *zadania pomocowe wpisywały się w obszary zadań realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu m.st. Warszawy na rzecz mieszkańców Warszawy i to było podstawowym kluczem delegowania tożsamy tematycznie zadań dedykowanych obywatelom Ukrainy. Przykładowo zadania zakwaterowania i wyżywienia realizowało biuro odpowiedzialne za pomoc społeczną – Biuro Pomocy i Projektów Społecznych, zadania edukacyjne – Biuro Edukacji, udzielania doraźnej pomocy medycznej – Biuro Polityki Zdrowotnej.*

(akta kontroli str. 449-604, 3300-3323)

Zastępca dyrektora Stołecznego Centrum Bezpieczeństwa podał, że w związku z szerokim katalogiem zadań, z zakresu pomocy uchodźcom z Ukrainy, zadania pomocowe realizowało w 2022 r. blisko 80 dysponentów budżetowych⁹.

Z przedłożonych do kontroli dokumentów i wyjaśnień, złożonych przez kierownictwo 40 komórek organizacyjnych Urzędu m.st. Warszawy i 18 dzielnic, wynika, że działania pomocowe podejmowane były głównie w zakresach merytorycznych wynikających z zadań określonych w Regulaminie organizacyjnym Urzędu.

W bezpośrednie działania pomocowe było zaangażowanych:

1) 19 komórek organizacyjnych Urzędu m.st. Warszawy, w tym w szczególności:

- Stołeczne Centrum Bezpieczeństwa (CB) – jako koordynator działań pomocowych w zakresie zarządzania kryzysowego;
- Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich (AO) – realizujące zadania związane z nadawaniem numeru PESEL obywatelom Ukrainy;
- Biuro Administracyjne (BA) – odpowiedzialne m.in. za zapewnienie powierzchni oraz wyposażenie punktu pośrednictwa pracy Urzędu Pracy m.st. Warszawy; wynajem powierzchni na Stadionie Narodowym w celu organizacji punktu nadawania PESEL; zawieranie umów z podmiotami robiącymi zdjęcia do wniosków o nadanie PESEL; zawieranie umów darowizny;
- Biuro Architektury i Planowania Przestrzennego (AM) – koordynacja współpracy z darczyńcami (w zakresie długofalowych potrzeb i przekazywania informacji);

⁷ United Nations International Children's Emergency Fund, od 1953 United Nations Children's Fund.

⁸ World Health Organization.

⁹ Tj. komórek organizacyjnych Urzędu, jednostek pomocniczych m.st. Warszawy oraz jednostek organizacyjnych m.st. Warszawy.

przygotowanie umów zawieranych pomiędzy darczyńcami a Biurem Administracyjnym;

- Biuro Edukacji (BE) – organizacja pracy szkół i przedszkoli, w tym m.in. monitorowanie dostępności miejsc, przygotowanie miejsc do pracy zdalnej, organizacja Centrum Edukacji i Rozwoju dla dzieci i młodzieży z Ukrainy oraz infolinii o ofercie edukacyjnej, organizacja doradztwa zawodowego dla uczniów z Ukrainy i szkoleń dla polskich nauczycieli;
- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju (FE) – przygotowanie trzech uchwał Rady m.st. Warszawy dotyczących przekazania pomocy rzeczowej społeczności lokalnej miast: Kijów, Charków, Lwów, Konotop; finansowe rozliczenie dotacji UNICEF;
- Biuro Geodezji i Katastru (BG) – wydruk informacji dot. komunikacji miejskiej w Warszawie; udostępnienie na stronie internetowej um.warszawa.pl lokalizacji punktów pomocowych dla obywateli Ukrainy; w serwisie mapowym „Warszawa dzisiaj” publikacja lokalizacji punktów zbiórki i punktów pomocowych dla uchodźców z Ukrainy;
- Biuro Informatyki (IT) – m.in. wsparcie przy nadawaniu numerów PESEL na Stadionie Narodowym; współpraca z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim i Ministerstwem Cyfryzacji w zakresie organizacji stanowisk obsługi związanych z ewidencją ludności (obywateli Ukrainy) i wydawaniem dokumentów identyfikacyjnych niezbędnych do uzyskania dalszej pomocy; automatyzacja raportowania z działalności punktów informacyjnych dla obywateli Ukrainy; automatyzacja procesu obsługi mieszkań zgłaszanych przez mieszkańców dla obywateli Ukrainy;
- Biuro Infrastruktury (IN) – organizacja przejazdów lokalnego transportu zbiorowego, w tym m.in. zapewnienie bezpłatnych i ulgowych przejazdów;
- Biuro Marketingu Miasta (MM) – działania informacyjne skierowane do obywateli Ukrainy;
- Biuro Polityki Lokalowej (PL) – m.in. przygotowanie zmiany uchwały Rady m.st. Warszawy w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu m.st. Warszawy (zmiany te umożliwiły oddanie lokali z zasobu do bezpłatnego używania na rzecz osób z Ukrainy); przekazanie lokali mieszkalnych jednostkom organizacyjnym Miasta na cele doraźnej pomocy osobom z Ukrainy; utworzenie adresu mailowego, na który wpływały zgłoszenia nieodpłatnej pomocy oraz darowizn materiałów budowlanych i urządzeń;
- Biuro Pomocy i Projektów Społecznych (PS) – nadzór nad prowadzeniem punktów pobytowych; organizacja wsparcia mieszkaniowego dla obywateli Ukrainy (koordynacja udostępniania mieszkań przez mieszkańców stolicy, doraźna pomoc w formie lokali mieszkalnych) oraz realizacja zadania publicznego – Program integracyjno-edukacyjny dla młodzieży i ich rodzin – obywatele Ukrainy i Polski¹⁰;
- Biuro Polityki Zdrowotnej (PZ) – organizacja (wraz z podmiotami leczniczymi) pomocy medycznej dla osób przybywających z Ukrainy;
- Biuro Rozwoju Gospodarczego (RG) – pomoc w czynnościach związanych z rejestracją działalności gospodarczej (związane z CEIDG);
- Biuro Współpracy Międzynarodowej (WM) – stały kontakt z Ambasadą Ukrainy; koordynacja współpracy z dużymi organizacjami międzynarodowymi ds. migracji, z agendami ONZ i innymi organizacjami pomocowymi oraz organizacjami pozarządowymi (polskimi, ukraińskimi oraz innymi, działającymi w Warszawie na rzecz osób z Ukrainy);

---

¹⁰ Projekt realizowany we współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF) przy wsparciu Biura Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy.

- Gabinet Prezydenta (GP) – pozyskiwanie darczyńców i współpraca z nimi, a także zakup niezbędnych produktów; koordynacja dostaw darów z Polski i ze świata; organizacja jednego Punktu Pobytowego w Warszawie; pomoc obywatelom Ukrainy poprzez kontakty z miastami ukraińskimi w zakresie pomocy humanitarnej;
- Centrum Komunikacji Społecznej (CKS) – organizacja i koordynacja wolontariatu wspierającego miejskie działania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy;

2) 18 jednostek pomocniczych (dzielnic), które realizowały zadania m.in. w zakresie rozpatrywania wniosków o zwrot kosztów zakwaterowania i wyżywienia; załatwiania spraw dotyczących wniosków o: świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, świadczenia „Dobry Start”; nadawania nr PESEL; działań informacyjnych i obsługi mieszkańców; udzielania informacji o instytucjach publicznych oraz organizacjach pozarządowych prowadzących działania pomocowe; koordynacji i wsparcia w zakresie przyjmowania uczniów do szkół i przedszkoli; udzielania wsparcia psychologicznego oraz pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami. Na przykład w poniżej wymienionych dzielnicach realizowano zadania:

- Bemowo – prowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej działań pomocowych; na stronie Urzędu Dzielnicy Bemowo stworzono zakładkę „Pomoc dla Ukrainy”, na której zamieszczano komunikaty Miasta st. Warszawy, Dzielnicy Bemowo, rządowe;
- Białoleka – prowadzenie punktu zbiorowego zakwaterowania dla ludności z Ukrainy w Białoleckim Ośrodku Sportu;
- Praga-Północ – prowadzenie i organizacja pracy punktu zbiórek oraz wydawania zaopatrzenia (żywność, środki czystości); prowadzenie punktu noclegowo-pobytowego;
- Rembertów – organizacja i prowadzenie punktu zbiórki i wydawania darów uchodźcom z Ukrainy; organizacja i prowadzenie punktu informacyjnego na rzecz obywateli Ukrainy; pomoc techniczna informatyczna na Stadionie Narodowym przy nadawaniu numeru PESEL;
- Targówek – obsługa obywateli Ukrainy w Punkcie Informacyjnym na Dworcu Wschodnim;
- Ursynów – stworzenie przestrzeni do pracy (coworkingowej), tj. Internet Work CAFE (Ukraine);
- Wola – obsługa całodobowego Punktu Informacyjnego dla obywateli Ukrainy na Dworcu Zachodnim.

Część komórek organizacyjnych Urzędu m.st. Warszawy, które nie realizowały samodzielnie działań pomocowych:

- oddelegowało swoich pracowników do innych komórek organizacyjnych bezpośrednio realizujących zadania pomocowe¹¹;
- realizowało zadania w zakresie rozliczeń finansowych, administracyjne i pomocnicze¹².

Zastępca dyrektora CB poinformował, że *biorąc pod uwagę liczbę komórek organizacyjnych zaangażowanych w pomoc obywatelom Ukrainy, można mówić o kilku tysiącach pracowników Urzędu m.st. Warszawy zaangażowanych w szereg obszarów działań, m.in. kwaterowania, pomocy socjalnej, edukacji, ochrony zdrowia, nadawania nr PESEL, pomocy humanitarnej, itp.*

Kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek pomocniczych m.st. Warszawy (dzielnic) w wyjaśnieniach podali, że realizacja działań związanych

¹¹ Biuro Audytu Wewnętrznego (AW); Biuro Kontroli (KW); Biuro Mienia Miasta i Skarbu Państwa (BM); Centrum Obsługi Podatnika (COP); Biuro Długu i Restrukturyzacji Wierzytelności (DR); Biuro Sportu i Rekreacji (SR).

¹² Biuro Księgowości i Kontrasygnaty (KK); Biuro Planowania Budżetowego (PB); Biuro Prawne (OP); Biuro Rady m.st. Warszawy (RW); Biuro Strategii i Analiz (BS); Biuro Zarządzania Zasobami Ludzkimi (ZL).

z pomocą obywatelom Ukrainy skutkowałą, na początku kryzysu uchodźczego brakami kadrowymi i wprowadzeniem zmian w organizacji pracy w Urzędzie. W celu realizacji zadań pomocowych oddelegowywali pracowników do innych komórek organizacyjnych lub przesuwali pracowników pomiędzy wydziałami komórki organizacyjnej/jednostki pomocniczej, a ich zadania przekazywano pozostałym pracownikom; zlecali realizację zadań dodatkowych w ramach: pracy w godzinach nadliczbowych, indywidualnego czasu pracy, różnych systemów czasu pracy czy pracy zdalnej. Dyrektor ZL podała, że *komórki organizacyjne Urzędu oddelegowały 129 osób do realizacji działań/zadań pomocowych. Z jednostek miejskich do Urzędu m.st. Warszawy czasowo przeniesiono 51 pracowników.*

Pracownikom zaangażowanym w realizację zadań pomocowych w zależności od wykonywanych zadań i okresu ich realizacji m.in.: udzielono pełnomocnictwa np. do rozpatrywania wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy i zadania te ujmowano w zakresach obowiązków; polecano wykonywanie pracy w godzinach nadliczbowych, za które wypłacano wynagrodzenie lub pracownicy odbierali czas wolny; zlecano wykonywanie zadań pomocowych w ramach obowiązujących zakresów obowiązków, które nie były zmieniane ze względu na doraźny charakter działań.

W okresie wzmożonego napływu obywateli z Ukrainy w utworzonym na terenie Stadionu Narodowego w Warszawie punkcie nadawania numeru PESEL, zadanie to realizowane było przez ok. 500 osób, w tym pracowników komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek pomocniczych m.st. Warszawy oddelegowanych na okres od miesiąca do trzech miesięcy. Zastępca dyrektora AO wyjaśnił, że *wraz ze spadkiem liczby nadawanych numerów PESEL zmniejszyła się liczba pracowników zaangażowanych w ten proces, w chwili obecnej¹³ jest to ok. 40 pracowników.* Największa liczba pracowników urzędów dzielnic zaangażowanych w działania pomocowe wystąpiła w dzielnicach: Wawer – 92 pracowników; Białołęka – 91; Wola – ok. 80; Rembertów – 78; Bielany – ok. 70; Praga-Północ – 70. W komórkach organizacyjnych największa liczba zaangażowanych osób była m.in. w: Biurze Informatyki – 42; Gabinetach Prezydenta i w Biurze Edukacji po 34; Biurze Pomocy i Projektów Społecznych – jak poinformował dyrektor PS – wszyscy pracownicy.

Dyrektor ZL podała, że *w ramach wykonywanych zadań pomocowych zostały zawarte 102 umowy na czas określony.* Podpisano też 266 porozumień z wolontariuszami zewnętrznymi (niebędącymi pracownikami Urzędu m.st. Warszawy).

W Urzędzie zapewniono obsługę lub wsparcie obsługi przez osoby posługujące się językiem ukraińskim lub rosyjskim. Biuro Administracji i Spraw Obywatelskich zawarło 344 porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontariackich z osobami posługującymi się językiem ukraińskim i rosyjskim. Wolontariusze pomagali wypełniać wnioski o nadanie numeru PESEL oraz pełnili rolę tłumaczy. W komórkach organizacyjnych Urzędu i dzielnicach, które miały bezpośredni kontakt z obywatelami Ukrainy, oprócz wolontariuszy wsparcia w tym zakresie udzielali pracownicy znający język ukraiński lub rosyjski, a także osoby czasowo zatrudnione na umowy zlecenia.

(akta kontroli str. 5-22, 227-605, 915-1079, 1112-1570, 2640-2702, 3522-3525)

W okresie objętym kontrolą w Mieście st. Warszawa (łącznie w biurach i dzielnicach) zatrudnionych było łącznie 39 osób z obywatelstwem ukraińskim na stanowiskach pomocniczych i obsługi. Wg stanu na dzień 23 maja 2023 r. zatrudnionych było pięć osób z takim obywatelstwem.

(akta kontroli str. 5-22, 227-605, 915-1079, 1112-1570, 2652-2657)

¹³ Wyjaśnienia z 22 maja 2023 r. pismo znak: AO-IV.469.2023.TPY.

W Urzędzie m.st. Warszawy m.in. zakupiono ubezpieczenie dla wolontariuszy działających na rzecz uchodźców (Biuro Administracyjne); zakupiono 10 szt. telefonów na potrzeby Miejskiego Centrum Kontakt Warszawa 19115¹⁴ w celu wyposażenia nowych stanowisk pracy w okresie wzmożonej aktywności wynikającej z sytuacji kryzysowej (Biuro Informatyki).

W 12 dzielnicach m.st. Warszawy, w związku z realizacją działań pomocowych, dokonano m.in. zakupu: usługi fotograficznej (dzielnice: Mokotów, Rembertów, Ursus, Ursynów), wyposażenia stanowiska obsługi mieszkańców w mobilne translatory (Dzielnica Bielany), materiałów biurowych (Dzielnica Bemowo), środków czystości (dzielnice: Mokotów, Praga-Południe, Rembertów), usługi kosztorysowania i remontu pustostanów na ewentualność przekazania ich obywatelom Ukrainy, a także dokonano zakupu czterech urządzeń wielofunkcyjnych do obsługi Punktu Informacyjnego oraz kafejki internetowej (Dzielnica Ursynów); doposażono stanowiska pracy i obsługi obywateli Ukrainy (dzielnice: Wawer, Targówek) oraz zorganizowano śniadanie wielkanocne dla obywateli Ukrainy (Dzielnica Ochota).

(akta kontroli str. 5-22, 227-605, 915-1079, 1112-1570)

Z przedstawionych wyjaśnień dyrektora Gabinetu Prezydenta wynika, że w okresie objętym kontrolą, w trybie art. 4 ust. 20a ustawy o pomocy, 21 pracowników zatrudnionych w Gabinetcie Prezydenta otrzymało upoważnienie do wykonywania jako wolontariusze czynności wynikających z art. 4 ustawy o pomocy i art. 10 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności¹⁵ (tj. nadawania numeru PESEL i rejestracji danych w rejestrze PESEL).

(akta kontroli str. 449-452)

W okresie objętym kontrolą w szkoleniach dotyczących zagadnień udzielania pomocy obywatelom Ukrainy łącznie wzięło udział 243 pracowników biur Urzędu. Koszt tych szkoleń wyniósł 34,0 tys. zł i został sfinansowany ze środków własnych. Ponadto w szkoleniach tego typu wzięło udział ponad 50 pracowników urzędów dzielnic.

Pracownicy ci brali udział w:

- bezpłatnych szkoleniach organizowanych:
  - on-line przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych;
  - on-line przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji dotyczących realizacji świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy;
  - przez Unię Metropolii Polskich i Urząd Miasta Krakowa: *Empatia i wielokulturowość; Prawa człowieka – „Forum Miast Empatycznych”*,
- a także w szkoleniach komercyjnych m.in.:
  - *Zatrudnienie cudzoziemców w Polsce – Nowa Specustawa o obywatelach Ukrainy w Polsce;*
  - *Świadczenia rodzinne a spec ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy;*
  - *40 złotych oraz 300 plus po nowelizacji specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy;*
  - *Świadczenia rodzinne i fundusz 2022/2023 oraz zmiany świadczeń obywateli Ukrainy oraz dodatki grzewcze;*
  - *Meldowanie cudzoziemców z uwzględnieniem zmian z 2021 r., 2022 r., 2023 r.;*

¹⁴ Wspólne centrum kontaktu Urzędu m.st. Warszawy, urzędów dzielnic i miejskich jednostek, którego zadaniem jest usprawnienie i uproszczenie komunikacji między mieszkańcami i warszawskim samorządem. Pod tym numerem można uzyskać wszelkie informacje związane z kryzysem uchodźczym.

¹⁵ Dz.U. z 2022 r. poz. 1191, ze zm.

- *Ukrainiec w Urzędzie. Różnice kulturowe, a ich wpływ na komunikację z urzędnikiem;*
- *Zmiany i przegląd zadań prawa pracy dla praktykantów z uwzględnieniem zatrudnienia obywateli Ukrainy;*
- *Pomoc dla obywateli Ukrainy, a realizacja gminnych programów profilaktyki.*

(akta kontroli str. 5-22, 227-605, 915-1079, 1112-1570)

W ocenie kierowników poszczególnych biur i dzielnic konieczność realizacji działań pomocowych nie wpłynęła znacząco negatywnie na wykonywanie pozostałych zadań i obowiązków realizowanych przez te jednostki. Zwracali oni jednak uwagę na znaczne obciążenie dodatkowymi zadaniami zarówno pracowników, którzy bezpośrednio uczestniczyli w udzielaniu pomocy obywatelom Ukrainy, jak i pracowników, którzy wykonywali zadania za nich.

(akta kontroli str. 5-22, 227-605, 915-1079, 1112-1570)

3. 1) Wojewoda Mazowiecki pismem z 25 lutego 2022 r.¹⁶, na podstawie art. 25 ust. 1, w zw. z art. 22 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹⁷, polecił Prezydentowi m.st. Warszawy organizację: zakwaterowania, wyżywienia, opieki socjalnej oraz opieki psychologicznej w miejscach zakwaterowania dla ludności uchodźczej, z terenu objętego konfliktem zbrojnym, która znalazła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r., przygotowanych w m.st. Warszawa, w lokalizacjach wskazywanych Wojewodzie Mazowieckiemu. Na podstawie ww. polecenia Wojewoda zawarł z Miastem dwa porozumienia w sprawie warunków wykonania tego polecenia:

- na okres od 24 lutego do 13 marca 2022 r. finansowane ze środków dotacji celowej z budżetu państwa (3 038,3 tys. zł)¹⁸;
- na okres od 14 marca do 30 marca 2022 r. finansowane ze środków Funduszu Pomocy w łącznej wysokości 4 449,6 tys. zł¹⁹.

Pismem z 31 marca 2022 r.²⁰ Wojewoda Mazowiecki odwołał polecenie z 25 lutego 2022 r. Jednocześnie w tym samym dniu polecił Prezydentowi m.st. Warszawy, decyzją nr BRI/2022/38, wydaną na podstawie art. 12 ust. 10, w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 oraz art. 12 ust. 11 ustawy o pomocy, zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o której mowa w tej ustawie. I tak:

- w okresie od 1 kwietnia 2022 r. (do odwołania) w zakresie zakwaterowania i zapewnienia całodziennego wyżywienia zbiorowego,
- w okresie od 24 lutego 2022 r. (do odwołania) w zakresie zapewnienia transportu, w tym do miejsc zakwaterowania i udzielania pomocy medycznej; zapewnienia przejazdów środkami transportu publicznego oraz transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością; zapewnienia środków czystości i higieny osobistej oraz innych produktów.

W dniu 17 lutego 2023 r. Wojewoda Mazowiecki, w związku ze zmianą ustawy o pomocy²¹, decyzją nr WRR/2022/38²² zmienił decyzje BRI/2022/38 i polecił Prezydentowi m.st. Warszawy zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o której mowa

¹⁶ Znak sprawy: WBZK-IV.68.2.17.2022.

¹⁷ Dz.U. z 2023 r. poz. 190.

¹⁸ Porozumienie nr 68.2.17/1/2022/WBZK z 17 marca 2022 r., do którego zawarto trzy aneksy: nr 1 z 17 marca, nr 2 z 20 kwietnia i nr 3 z 27 lipca 2022 r.

¹⁹ Porozumienie nr 68.2.17/2/2022/WBZK z 30 marca 2022 r.

²⁰ Znak sprawy: BRI-I.68.3.38.2022.

²¹ Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 185). Wygasa z końcem dnia 28 lipca 2023 r.

²² Pismo z 17 lutego 2023 r. znak: WRR-I.68.1.41.2023.

w tej ustawie, zgodnie z zasadami obowiązującymi odpowiednio od 1 marca 2023 r. i od 1 maja 2023 r.

Środki na realizację zadania objętego ww. decyzjami miały pochodzić z Funduszu Pomocy. Wojewoda określił zasady przekazywania oraz rozliczania środków, o których mowa w ww. decyzjach.

(akta kontroli str. 303-312, 2811-2833, 2848-2871, 2880-2920)

2) Wojewoda Mazowiecki decyzją z dnia 11 maja 2022 r.²³ polecił Prezydentowi m.st. Warszawy utworzenie i zapewnienie funkcjonowania do dnia 9 czerwca 2022 r. na terenie Stadionu Narodowego w Warszawie, punktu przeznaczonego do realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy. W dniu 12 maja 2022 r. na podstawie ww. polecenia Wojewoda Mazowiecki zawarł z Miastem st. Warszawa Porozumienie nr 1/WSO/2022 w sprawie warunków wykonania polecenia Wojewody Mazowieckiego z dnia 11 maja 2022 r.²⁴, do którego 24 września 2022 r. zawarto aneks. Na zadanie określone w art. 4 ustawy o pomocy (tj. nadawanie numeru PESEL obywatelom Ukrainy) zaplanowano środki z Funduszu Pomocy w łącznej kwocie 2 323,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 303-313, 2812-2827)

3) Wojewoda Mazowiecki decyzją z dnia 22 grudnia 2022 r.²⁵, polecił Prezydentowi m.st. Warszawy utworzenie i zapewnienie funkcjonowania całodobowych punktów recepcyjnych: na Dworcu Zachodnim i Dworcu Wschodnim (wraz z towarzyszącymi wydatkami związanymi z punktem przy rogu ul. Bliskiej i Lubelskiej oraz przy ul. Joselewicza w Warszawie) dla obywateli Ukrainy, dotkniętych konfliktem zbrojnym, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy, w okresie od 24 lutego do wygaśnięcia zapotrzebowania, jednak nie później niż do 31 grudnia 2022 r. W dniu 28 grudnia 2022 r. na podstawie tego polecenia Wojewoda Mazowiecki zawarł z Miastem st. Warszawa Porozumienie nr BRI-I.68.4.7.2022/1. Na realizację ww. zadania zaplanowano środki z Funduszu Pomocy w łącznej kwocie 594,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 2848-2871)

4) Ponadto, Miasto w dniu 2 stycznia 2023 r. zawarło z Urzędem Pracy m.st. Warszawy Porozumienie nr 1/2023 r., którego przedmiotem była współpraca m.in. w zakresie drukowania przez Urząd m.st. Warszawy materiałów wykorzystywanych przez Urząd Pracy na rzecz aktywizacji zawodowej obywateli Ukrainy, przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Zgodnie z § 4 Porozumienia koszt drukowania materiałów ponosił Urząd.

(akta kontroli str. 252-257)

4. Na potrzeby gromadzenia i wydatkowania środków z Funduszu Pomocy dla Miasta st. Warszawy został wydzielony jeden rachunek bankowy dla wszystkich zadań i dysponentów Funduszu. Środki z wyodrębnionego rachunku bankowego były przekazywane na rachunki bankowe dzielnic m.st. Warszawy oraz jednostek organizacyjnych realizujących zadania pomocowe, na podstawie zapotrzebowań na środki z FP składanych do Biura Księgowości i Kontrasygnaty w Urzędzie. Realizacja wydatków następowała w oparciu o plany finansowe tych jednostek.

(akta kontroli str. 2134-2136, 3720)

²³ Pismo z 11 maja 2022 r. znak: WSO-I.68.1.2022, decyzja wydana na podstawie art. 12 ust. 10 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 8 oraz art. 12 ust. 11 ustawy o pomocy.

²⁴ Zadanie polegało na utworzeniu i zapewnieniu funkcjonowania w okresie od 18 marca do 9 czerwca 2022 r. na terenie Stadionu Narodowego w Warszawie punktu przeznaczonego do realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy dotkniętym konfliktem zbrojnym, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy o pomocy.

²⁵ Decyzja nr BRI-I.68.4.7.2022/1 (pismo znak: BRI-I.68.4.7.2022), decyzja wydana na podstawie art. 12 ust. 10 i 11 oraz art. 12 ust. 1 pkt 8 ustawy o pomocy.

Prezydent Miasta opracował plan finansowy dla wydzielonego rachunku dochodów i wydatków pochodzących ze środków Funduszu Pomocy (dalej: Plan FP). Ustalony w 2022 r. plan dochodów i wydatków wynosił 30 574,4 tys. zł²⁶ i został do 30 kwietnia 2023 r. zmieniony 23 razy. Plan FP po zmianach wg stanu na 30 kwietnia 2023 r. wynosił odpowiednio: 109 980,6 tys. zł (po stronie dochodów) i 122 514,3 tys. zł²⁷ (po stronie wydatków). Aktualizacja Planu FP następowała w miarę potrzeb w zakresie m.in. zwiększenia środków z Funduszu i realizacji bieżących zadań.

(akta kontroli str. 28-226)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Miasta st. Warszawy stosowano zasady rachunkowości przyjęte zarządzeniem nr 3222/2012 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 13 sierpnia 2012 r. (ze zmianami)²⁸. Ewidencja księgową Miasta st. Warszawy prowadzona była w Zintegrowanym Systemie Zarządzania Urzędem-SAP. W celu wyodrębnienia środków otrzymanych i wydatkowanych z Funduszu Pomocy w systemie określono obszar funkcjonalny (kod²⁹), do którego dodano oznaczenie cyfrowe (od 1 do 21) odnoszące się do realizowanych zadań pomocowych.

(akta kontroli str. 23-226)

W związku z pozyskaniem środków z Funduszu Pomocy, wprowadzono zmiany w budżecie Miasta st. Warszawy z uwzględnieniem klasyfikacji budżetowej określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³⁰.

(akta kontroli str. 4636-4855)

5. W uchwale nr XLIV/2077/2022 z dnia 12 maja 2022 r. Rada m.st. Warszawy, określiła zakres pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym³¹.

Zakres pomocy określony w § 1 ww. uchwały obejmował następujące obszary:

- 1) zakwaterowanie;
- 2) zapewnienie całodziennego wyżywienia zbiorowego;
- 3) finansowane przejazdów środkami transportu publicznego;
- 4) zapewnienie środków czystości i higieny osobistej, odzieży, żywności oraz innych produktów niezbędnych do bieżącego funkcjonowania;
- 5) działania informacyjne dotyczące pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy;
- 6) dofinansowanie zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi;
- 7) organizacja miejsc udzielania doraźnej pomocy medycznej;
- 8) wspieranie procesu adaptacji, integracji oraz aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z § 2 ww. uchwały, jej wykonanie zostało powierzone Prezydentowi m.st. Warszawy. W związku z realizacją przez Prezydenta obowiązku wynikającego z art. 12 ust. 5 ustawy o pomocy dotyczącego określenia formy i trybu udzielania pomocy,

²⁶ Zarządzenie nr 618/2022 z 14 kwietnia 2022 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla rachunku dochodów pochodzących ze środków Funduszu Pomocy.

²⁷ Planowane wydatki w 2023 r. zostały powiększone o kwotę 12 533,8 tys. zł stanowiącą przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§ 905).

²⁸ Zmiany wprowadzono zarządzeniami Prezydenta m.st. Warszawy nr: 3461/2012 z 19 października 2012 r.; 3953/2013 z 1 marca 2013 r.; 4540/2013 z 28 czerwca 2013 r.; 6155/2014 z 9 czerwca 2014 r.; 53/2015 z 20 stycznia 2015 r.; 1655/2015 z 9 grudnia 2015 r.; 166/2016 z 12 lutego 2016 r.; 233/2016 z 23 lutego 2016 r.; 1679/2016 z 22 listopada 2016 r.; 1126/2017 z 30 czerwca 2017 r.; 699/2018 z 27 kwietnia 2018 r.; 1223/2018 z 7 sierpnia 2018 r.; 1649/2018 z 22 października 2018 r.; 628/2019 z 12 kwietnia 2019 r.; 995/2019 z 10 czerwca 2019 r.; 1847/2019 z 13 grudnia 2019 r.; 1893/2019 z 30 grudnia 2019 r.; 59/2021 z 22 stycznia 2021 r.; 1997/2021 z 21 grudnia 2021 r.; 494/2022 z 28 marca 2022 r.; 459/2023 z 2 marca 2023 r. (do 30 kwietnia 2023 r.).

²⁹ FPUG – zadania Funduszu Pomocy_gmina oraz FPUP – zadania Funduszu Pomocy_powiat.

³⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.

³¹ Uchwała podjęta na podstawie art. 12 ust. 5 w związku z ust. 1 i 4 ustawy o pomocy.

do kontroli NIK przedłożono 28 zarządzeń wydanych przez Prezydenta wskazując, że zawierały one również formy i tryb udzielania pomocy. Ustalono, że przedłożone zarządzenia³² odnosiły się do:

- trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczenia oraz sposobu kontroli wykonania zadania publicznego zleconego organizacjom pozarządowym w celu zapewnienia pomocy obywatelom Ukrainy z pominięciem otwartego konkursu ofert;
- ogłoszenia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych dotyczących realizacji zadań publicznych na rzecz obywateli Ukrainy i w sprawie ogłoszenia ich wyników;
- nieodpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla obywateli Ukrainy;
- powołania Komitetu Sterującego ds. koordynacji działań miasta stołecznego Warszawy na rzecz obywateli Ukrainy z wykorzystaniem dotacji i darowizn zagranicznych oraz powołania Zespołu Roboczego ds. koordynacji dotacji z UNICEF;
- zasad doraźnej pomocy w formie lokali mieszkalnych obywatelom Ukrainy.

W związku z tym, że ww. zarządzenia nie obejmowały pełnego zakresu pomocy określonej w Uchwale XLIV/2077/2022 z dnia 12 maja 2022 r. Rady m.st. Warszawy, tj. nie określały formy i trybu udzielania pomocy w zakresie wskazanym w § 1 w punktach: 1), 2), 4), 5), 7) oraz 8) w zakresie aktywizacji zawodowej, Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy wyjaśniła, że (...) *ustawodawca powierzył organowi wykonawczemu (...) określenie form i trybów udzielania poszczególnych rodzajów pomocy, lecz nie wskazał formy w jakiej ma to być dokonane. (...) Od wybuchu wojny na Ukrainie Prezydent wydaje zarządzenia dotyczące poszczególnych działań pomocowych, (...), dokonuje ustaleń co do formy i trybu udzielania pomocy w ramach posiedzeń Zespołu Zarządzania Kryzysowego, cyklicznych spotkań z członkami najwyższego kierownictwa Urzędu m.st. Warszawy, a także w ramach służbowych, codziennych kontaktów roboczych ze współpracownikami. (...). Zakres podmiotowy i przedmiotowy udzielanej pomocy niejednokrotnie wynikał z przepisów ustawy o pomocy, aktów wykonawczych lub był dopracowany w drodze porozumień z Wojewodą Mazowieckim. Nie w każdym przypadku uzasadnione było wydawanie odrębnych regulacji. (...). Pomoc w zakresie wskazanym w zakresie wskazanym w § 1 pkt 1, 2 i 4 uchwały odbywała się na podstawie pełnomocnictwa udzielonego Dyrektorowi BPIPS przez Prezydenta m.st. Warszawy oraz na jego podstawie, dalszych pełnomocnictw. (...). Dyrektor wydał również polecenie Dyrektorowi WCPR dotyczące punktów pobytu długoterminowego. (...) Zadanie dotyczące punktów pobytowych zostało określone w statucie WCPR, który został zmieniony uchwałą Rady m.st. Warszawy nr LXXXII/2707/2023 z 15 czerwca 2023 r. Zakres wykonanych zadań w obszarze określonym w § 1 pkt 5 i 7 uchwały (...) był omawiany w formie prezentacji jako stały punkt porządku obrad podczas sesji Rady m.st. Warszawy (...). Zadania były wykonywane na podstawie pełnomocnictw udzielonych dyrektorom biur, np. Dyrektorce Biura Edukacji i Dyrektorce Biura Polityki Zdrowotnej. (...). Punkty medyczne, w których podmioty lecznicze nadzorowane przez m.st. Warszawa udzielały świadczeń w oparciu o art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy (...). W ramach działań wskazanych w § 1 pkt 8 uchwały, organizacje pozarządowe realizowały zadania publiczne (...) w oparciu o zarządzenie nr 537/2022 Prezydenta Miasta st. Warszawy z dnia 1 kwietnia 2022 r. (...) i zarządzenia nr 1276/2022 Prezydenta Miasta st. Warszawy z dnia 1 sierpnia 2022 r.*

³² Zarządzenia nr: 294/2022, 537/2022, 611/2022, 629/2022, 972/2022, 1172/2022, 1276/2022, 1342/2022, 1443/2022, 1447/2022, 1500/2022, 1501/2022, 1503/2022, 1515/2022, 1574/2022, 1636/2022, 1638/2022, 1655/2022, 1669/2022, 1693/2022, 1734/2022, 1769/2022, 1848/2022, 1850/2022, 106/2023, 107/2023, 307/2023, 447/2023.

(akta kontroli str. 605-757, 2701-2702, 2810, 2840-2843, 3300-3341, 3222-3227, 4637)

6. Zastępca dyrektora CB wyjaśnił, że *analiza potrzeb obywateli Ukrainy odbywała się na bieżąco w reakcji na występujące zapotrzebowanie (...) w ramach regularnych spotkań, w których uczestniczyli przedstawiciele zarządu Miasta, biur i dzielnic.*

W trakcie comiesięcznych obrad Rady m.st. Warszawy Prezydent przekazywał szczegółowe informacje dotyczące zakresu podjętych działań przez samorząd Warszawy dotyczących przyjmowania i udzielania pomocy obywatelom Ukrainy. Sprawy dotyczące pomocy obywatelom Ukrainy były rozpatrywane w trakcie spotkań grupy roboczej przed Kolegium Prezydenta oraz w trakcie Kolegium Prezydenta. W okresie od 17 lutego 2022 r. do 9 maja 2023 r. odbyło się łącznie 23 takie spotkania.

Ponadto w zakresie monitorowania i analizowania potrzeb obywateli Ukrainy, w tym dopasowania zakresu pomocy do potrzeb, zastępca dyrektora CB podał, że *w Punktach Pobytu Długoterminowego dla obywateli i uchodźców z Ukrainy (PPD), zorganizowanych przez Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie, potrzeby obywateli Ukrainy dotyczące pomocy, monitorują na bieżąco pracownicy Centrum oraz przedstawiciele międzynarodowych i lokalnych organizacji pozarządowych, m.in.: Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM), International Rescue Committee (IRC), Fundacji Norma, Fundacji Ocalenie, Polskiego Forum Migracyjnego, Fundacji w Stronę Dialogu. Środki z Funduszu Pomocy na zapewnienie pomocy obywatelom Ukrainy polegającej na zakwaterowaniu i zapewnieniu całodziennego wyżywienia są przekazywane przez Wojewodę w określonej wysokości na każdego mieszkańca PPD. W celu zapewnienia kompleksowej pomocy i zapewnienia zdiagnozowanych potrzeb uchodźców przebywających w PPD Centrum korzysta ze wsparcia organizacji pozarządowych i środków z innych źródeł, w tym z darowizn, środków przekazanych przez UNICEF, wsparcia wolontariuszy.*

(akta kontroli str. 449-452, 769-912, 1841-1847, 2921-3221, 3222-3233, 5500-5567, 5630-5636)

7. Na podstawie przedłożonych do kontroli 17 skarg dotyczących pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy (12 z 2022 r., pięć z 2023 r. stwierdzono, że w skargach podnoszono zarzuty dotyczące przede wszystkim prawidłowości prowadzonych postępowań w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy, opóźnień w wypłacie świadczeń oraz funkcjonowania punktów pobytowych.

Analiza wszystkich 17 skarg³³ wykazała, że:

- skargi zostały załatwione bez zbędnej zwłoki, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od ich wpływu;
- zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi zawierały wszystkie elementy wymagane art. 238 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³⁴;
- po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających, podnoszone zarzuty w dwunastu przypadkach nie potwierdziły się, a skargi uznano za bezzasadne. W jednym przypadku skargę wycofano, natomiast w kolejnym przypadku ze względu na konieczność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, załatwienie skargi przewidziano do 31 sierpnia 2023 r. W pozostałych przypadkach dokonano przeniesienia zatrudnionego psychologa do innego PPD lub dokonano zmiany regulaminu działania PPD.

(akta kontroli str. 1571-1840, 1856-1863, 2703-2809, 2844-2847, 4856-4899, 4901-5026, 5788-5793)

³³ 10 z nich zostało złożonych przez obywateli Ukrainy.

³⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. Prezydent m.st. Warszawy zapewnił warunki organizacyjno-kadrowe umożliwiające realizację działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy. Zapewnił również warunki niezbędne do obsługi środków z Funduszu Pomocy oraz rozliczania działań finansowanych z tego Funduszu. Zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy o pomocy, Rada m.st. Warszawy określiła w uchwale zakres pomocy udzielanej na rzecz obywateli Ukrainy podjętej z własnej inicjatywy i w zakresie posiadanych środków.

OBSZAR

2. Realizacja działań w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty

Opis stanu
faktycznego

1. Na realizację zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy Miasto st. Warszawa otrzymało łącznie 667 205,4 tys. zł, tj.:

- 528 832,4 tys. zł (104% planu po zmianach) w 2022 r. (wg stanu na 31 grudnia), z tego:
  - 440 097,4 tys. zł z Funduszu Pomocy;
  - 1602,8 tys. zł z budżetu państwa (dotacja celowa przekazana przez Wojewodę);
  - 9053,3 tys. zł z darowizn;
  - 78 058,9 tys. zł z UNICEF;
  - 20,0 tys. zł z Konsorcjum Lewiatan;
- 138 373,1 tys. zł (113% planu po zmianach) wg stanu na 30 kwietnia 2023 r., z tego:
  - 137 239,2 tys. zł z Funduszu Pomocy;
  - 439,2 tys. zł z UNICEF³⁵;
  - 681,9 tys. zł darowizn³⁶;
  - 12,8 tys. zł z tytułu zwrotu dotacji³⁷.

(akta kontroli str. 1121-1145, 1549-1551, 3247-3250, 3529-3531 plik: 12, 3757-4003, 4572-4605, 4619-4621, 5420-5495)

Na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zrealizowano wydatki w kwocie 712 525,6 tys. zł, z tego:

- 555 476,1 tys. zł³⁸ w 2022 r. (wg stanu na 31 grudnia), tj. 96% planowanych wydatków;
- 157 049,5 tys. zł³⁹ w 2023 r. (według stanu na 30 kwietnia), tj. 49% planowanych wydatków na 2023 r.

Wydatki te sfinansowane zostały przez Miasto st. Warszawa:

- w 2022 r. środkami pochodzącymi z:

³⁵ Zwroty niewykorzystanych dotacji udzielonych głównie fundacjom i stowarzyszeniom w 2022 r. (§ 2950) wraz z odsetkami (§ 0900).

³⁶ W 2022 r. i 2023 r. Miasto otrzymało ponadto darowizny rzeczowe od 53 darczyńców o łącznej wartości 1375,2 tys. zł, w tym artykuły spożywcze, medyczne, higieniczne, gospodarstwa domowego.

³⁷ Zwroty w 2023 r. środków z FP dokonane przez dzielnice m.st. Warszawy w związku z weryfikacją rozliczeń i uznaniem części środków FP jako wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w 2022 r.

³⁸ W 2022 r. dokonano zwrotu do MUW niewykorzystanych środków z FP za 2022 r. – 4330,8 tys. zł.

³⁹ W 2023 r. dokonano zwrotu do MUW niewykorzystanych środków z FP za 2022 r. w kwocie 8181,0 tys. zł (§ 2950) oraz zwrot do MUW środków z FP wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 9,7 tys. zł (§ 2910) wraz z odsetkami w kwocie 0,6 tys. zł (§ 4560).

- Funduszu Pomocy w kwocie 426 332,9 tys. zł (tj. 98,0% planu po zmianach wynoszącego 434 990,2 tys. zł),
- UNICEF w kwocie 56 066,5 tys. zł (tj. 97,0% planu po zmianach wynoszącego 57 817,1 tys. zł),
- budżetu państwa w kwocie 1602,8 tys. zł (tj. 100,0% planu po zmianach wynoszącego 1602,8 tys. zł),
- darowizn w kwocie 686,9 tys. zł (tj. 7,8% planu po zmianach – 8832,7 tys. zł),
- Konsorcjum Lewiatan w kwocie 20,0 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach),
- środkami własnymi w kwocie 70 767,0 tys. zł (tj. 92,9% planu po zmianach 76 160,3 tys. zł). Źródłem finansowania tych wydatków były m.in. środki w kwocie 6762,3 tys. zł pochodzące z rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego⁴⁰, z przeznaczeniem m.in. na dopłaty do usługi zakwaterowania i wyżywienia, dożywienia uczniów w placówkach oświatowych, wykonanie prac remontowo-budowlanych obiektów celem ich dostosowania do potrzeb punktów pobytowych, koszty zatrudnienia dodatkowych osób do obsługi świadczeń, na prowadzenie miejskiego punktu informacyjnego;
- w 2023 r. (do 30 kwietnia) środkami pochodzącymi z:
  - Funduszu Pomocy w kwocie 105 039,5 tys. zł (tj. 85,7% planu po zmianach wynoszącego 122 514,3 tys. zł),
  - UNICEF w kwocie 22 281,4 tys. zł (tj. 66,2% planu po zmianach – 33 679,4 tys. zł),
  - darowizn w kwocie 2656,2 tys. zł (tj. 30,3% planu po zmianach – 8765,6 tys. zł),
  - WHO w kwocie 486,9 tys. zł (tj. 99,4% planu po zmianach – 490,0 tys. zł),
  - środkami własnymi w kwocie 26 585,5 tys. zł⁴¹ (tj. 17,2% planu po zmianach – 154 914,3 tys. zł). W 2023 r. rezerwa celowa nie była rozdysponowana na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom z Ukrainy.

(akta kontroli str. 1103-1105, 1121-1145, 1844-1855, 3247-3250, 3368-3475, 3476-3499, 3529-3531 plik: 16, 4004-4571, 4573-4605, 4609-4617, 4619-4621, 5420-5495, 5648-5656)

Na koniec 2022 r. Miasto nie wykorzystało środków otrzymanych z Funduszu Pomocy w wysokości 12 533,8 tys. zł⁴². Kwota ta nie wynikała jednak z ewidencji księgowej. Ustalono, że w ewidencji księgowej Funduszu za 2022 r. nie wykazano wydatków ze środków Funduszu w kwocie 594,4 tys. zł (szczegółowy opis w części *Stwierdzone nieprawidłowości*). Kontrola wykazała także, że w 2022 r. z rachunku bankowego prowadzonego przez Miasto dla środków z Funduszu Pomocy zostały przekazane środki pieniężne na realizację dodatkowych zadań oświatowych w wysokości zawyżonej o 6702,1 tys. zł w stosunku do rzeczywistej wartości realizowanych zadań (szczegółowy opis w części *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Zastępca dyrektora CB wyjaśnił, że *środki na realizację działań/zadań wynikających z poleceń/decyzji/porozumień były wystarczające w stosunku do potrzeb i liczby obywateli Ukrainy, natomiast niepełne wykorzystanie otrzymanych środków wynikało z różnicy pomiędzy środkami zapotrzebowanymi a faktycznymi kosztami wynikającymi z mniejszej liczby osób, którym udzielono wsparcia. Trudno było oszacować liczbę uchodźców, do których powinna trafić pomoc z Miasta.*

(akta kontroli str. 1844-1847, 5192-5211)

⁴⁰ Uruchomiona kwota rezerwy 8500,6 tys. zł.

⁴¹ W tym zwrotu do MUW dotacji wraz z odsetkami 12,5 tys. zł.

⁴² Z kwoty 12 533,8 tys. zł do zwrotu do MUW zaplanowano 8181,0 tys. zł oraz 4352,7 tys. zł zaplanowano na wydatki na dodatkowe zadania oświatowe związane z kształceniem uczniów będących obywatelami Ukrainy.

Ze środków otrzymanych od Wojewody Mazowieckiego na zadania pomocowe na rok 2022 terminowo zwrócono na konto MUW niewykorzystane środki w łącznej wysokości 12 511,9 tys. zł (tj. 1,9% środków otrzymanych na te zadania), z tego: 1435,5 tys. zł – z tytułu realizacji zadania dotyczącego zapewnienia potrzeb bytowych obywateli Ukrainy od 24 lutego do 13 marca 2022 r.; 1851,9 tys. zł – z tytułu realizacji zadania dotyczącego zapewnienia potrzeb bytowych obywateli Ukrainy od 14 do 31 marca 2022 r.; 814,4 tys. zł – z tytułu realizacji zadania dotyczącego utworzenia i zapewnienia w okresie od 8 marca do 9 czerwca 2022 r. na terenie Stadionu Narodowego w Warszawie punktu nadawania numeru PESEL; 229,0 tys. zł – z tytułu realizacji zadania dotyczącego zapewnienia zakwaterowania i całodziennego żywienia zbiorowego; 8181,0 tys. zł – z tytułu realizacji zadania dotyczącego: wypłaty świadczenia pieniężnego na zapewnienie zakwaterowania i żywienia obywateli Ukrainy (40 zł), wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł, zapewnienia posiłku dla dzieci i młodzieży, zapewnienia zakwaterowania i całodziennego żywienia zbiorowego, zapewnienia środków czystości i higieny osobistej, zapewnienia finansowania przejazdów dla osób z niepełnosprawnością, wypłaty świadczeń rodzinnych, zapewnienia transportu do miejsc zakwaterowania, pobytu dzieci w polskim systemie pieczy zastępczej, prowadzenia ewidencji małoletnich, świadczeń z pomocy społecznej, wypłaty stypendiów i zasiłków dla studentów i uczniów, uzyskania orzeczeń o niepełnosprawności.

(akta kontroli str. 3720, 3743-3746, 4619-4621, 5407-5417)

Odsetki bankowe od środków Funduszu Pomocy otrzymanych z Ministerstwa Finansów na dodatkowe zadania oświatowe wyniosły łącznie 96,6 tys. zł⁴³. Zgodnie z art. 14 ust. 4c ustawy o pomocy odsetki (za 2022 r.) w kwocie 53,2 tys. zł zostały przeznaczone na dodatkowe zadania oświatowe⁴⁴. Do dnia 7 czerwca 2023 r. pozostała kwota odsetek nie została rozdysponowana w budżecie jednostki na zadania oświatowe.

(akta kontroli str. 2134-2136, 3719-3720, 3748-3755)

Ze środków własnych Miasto st. Warszawa w okresie objętym kontrolą (do 30 kwietnia 2023 r.) sfinansowało wydatki bieżące na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy z zakresu m.in.:

- transportu i komunikacji w kwocie 145,7 tys. zł, w tym z przeznaczeniem na zarządzanie komunikacją miejską – 74,3 tys. zł, utrzymanie i remonty dróg – 58,7 tys. zł;
- ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami w kwocie 89,2 tys. zł z przeznaczeniem na utrzymanie zasobu mieszkaniowego;
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w kwocie 203,2 tys. zł z przeznaczeniem na utrzymanie porządku i czystości;
- edukacji w kwocie 82 099,6 tys. zł, w tym m.in. z przeznaczeniem na prowadzenie przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego – 24 802,2 tys. zł, prowadzenie szkół podstawowych – 38 820,5 tys. zł, pomoc materialną dla uczniów (dożywianie) – 4374,5 tys. zł;
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej w kwocie 9796,0 tys. zł;

⁴³ Odsetki wyniosły: za 2022 r. wg stanu na 31 grudnia – 53,2 tys. zł, za okres od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r. 43,4 tys. zł. Wartość odsetek naliczona została za okres od dnia przekazania środków na realizację dodatkowych zadań oświatowych na oprocentowany rachunek bankowy budżetu m.st. Warszawy do dnia ich przekazania na rachunek bankowy Funduszu Pomocy.

⁴⁴ Uchwała nr LXXIX/2554/2023 Rady m.st. Warszawy z dnia 9 marca 2023 r. w sprawie zmian w budżecie miasta stołecznego Warszawy na 2023 rok, przychody § 905 - przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym - 53,2 tys. zł ; wydatki: dział 801 – oświata i wychowanie, rozdział 80101 – szkoły podstawowe, § 4750 – wynagrodzenia nauczycieli wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy – 49,4 tys. zł, dział 801, rozdział 80102 – szkoły podstawowe specjalne, § 4750 – wynagrodzenia nauczycieli wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy – 3,9 tys. zł.

- kultury w kwocie 913,7 tys. zł z przeznaczeniem na prowadzenie działalności kulturalnej przez teatry, muzea, domy i ośrodki kultury oraz biblioteki;
- sportu w kwocie 131,3 tys. zł z przeznaczeniem na utrzymanie miejskich obiektów sportowych i prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej;
- zarządzania strukturami samorządowymi w kwocie 3456,2 tys. zł z przeznaczeniem na obsługę mieszkańców, utrzymanie stanowisk pracy i funkcjonowanie Urzędu, jednostek pomocniczych i organizacyjnych.

W 2022 r. ze środków własnych poniesiono wydatki majątkowe w kwocie 497,0 tys. zł, które przeznaczono na rozbudowę systemu zarządzania ruchem kolejkowym⁴⁵ oraz na zakup licencji oprogramowania dla systemów zarządzania bazą danych⁴⁶. W 2023 r. (do 30 kwietnia) nie wydatkowano środków na realizację zadań majątkowych.

(akta kontroli str. 1103-1105, 1848-1855, 3721, 3750-3755, 3759-3790, 3930-3954, 4003-4570, 4610-4617, 4619-4621, 5420-5495, 5625-5628)

W 2022 r. jednostka otrzymała od Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego środki z Funduszu Pomocy w wysokości 594,4 tys. zł⁴⁷ stanowiące refundację wydatków poniesionych ze środków własnych na utworzenie i zapewnienie funkcjonowania całodobowych punktów recepcyjnych na Dworcu Zachodnim i Dworcu Wschodnim w Warszawie⁴⁸ dla obywateli Ukrainy w okresie od 24 lutego 2022 r. do wygaśnięcia zapotrzebowania na te punkty, jednak nie później niż do 31 grudnia 2022 r.

Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy⁴⁹, na pytanie kontrolerów o przyczyny niewystąpienia do Wojewody Mazowieckiego w latach 2022 i 2023 o refundację z FP środków własnych Miasta poniesionych na realizację zadań pomocowych na rzecz obywateli Ukrainy (oprócz zadania objętego Porozumieniem nr BRI-I.68.4.7.2022/1 z dnia 22 grudnia 2022 r., dotyczącego ww. punktów recepcyjnych) odniosła się jedynie do procesu uzgodnień refundacji wydatków poniesionych na utworzenie i zapewnienie funkcjonowania całodobowych punktów recepcyjnych na Dworcu Zachodnim i Dworcu Wschodnim w Warszawie.

(akta kontroli str. 3287-3298, 3342-3367)

Koszty obsługi zrealizowanych przez Miasto zadań sfinansowanych z Funduszu Pomocy wyniosły:

- 853,3 tys. zł z tytułu wypłaty świadczeń pieniężnych na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy⁵⁰, z tego 773,2 tys. zł w 2022 r. oraz 80,1 tys. zł w 2023 r.⁵¹;

⁴⁵ Środki w kwocie 133,1 tys. zł przeznaczono na rozbudowę systemu kolejkowego *Qmatic Orchestra* w ramach zadania „Realizacja wymagań interoperacyjności, mobilności systemów operacyjnych - część II”.

⁴⁶ Środki w kwocie 363,8 tys. zł przeznaczono na zakup licencji oprogramowania *Oracle* na potrzeby systemu *Warszawa 19115* w ramach zadania „Realizacja wymagań interoperacyjności, mobilności systemów operacyjnych - część III”.

⁴⁷ Porozumienie nr BRI-I.68.4.7.2022/1 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie warunków wykonania polecenia Wojewody Mazowieckiego z dnia 22 grudnia 2022 r. zawarte na podstawie art. 12 ust. 10 w związku z art. 12 ust. 1 pkt 8 i art. 14 ust. 9 ustawy o pomocy.

⁴⁸ Zwrot obejmował wydatki poniesione w związku z funkcjonowaniem punktów recepcyjnych wraz z towarzyszącymi wydatkami związanymi z punktami przy rogu ul. Biłskiej i ul. Lubelskiej oraz przy ul. Joselewicza.

⁴⁹ W odpowiedzi na pytanie NIK – pismo NIK z 14 lipca 2023 r. znak: KAP.410.002.07.2023/13. Odpowiedź Zastępcy Prezydenta m.st. Warszawy z 18 lipca 2023 r. znak: GP-AF-ZP-I.1710.1.2023.BEK.

⁵⁰ Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o pomocy koszty obsługi działania przez jednostkę wyniosły 16 zł za każdy rozpatrzony wniosek, a w przypadku weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia koszt obsługi wynosił 32 zł za każdy wniosek.

⁵¹ Według stanu na 30 kwietnia.

- 626,9 tys. zł z tytułu wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł przysługującego obywatelom Ukrainy⁵², z tego 603,0 tys. zł w 2022 r. oraz 23,9 tys. zł w 2023 r.⁵³

(akta kontroli str. 1884-1889)

W okresie objętym kontrolą jednostka nie realizowała zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy finansowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej.

(akta kontroli str. 1841-1847)

2. Biuro Strategii i Analiz opracowało i zamieściło na stronie internetowej Urzędu⁵⁴ raport *Warszawa w kryzysie uchodźczym*, w którym zaprezentowano informacje m.in. dotyczące liczby osób zarejestrowanych ze statusem UKR; liczby nadanych numerów PESEL; liczby dzieci i młodzieży obywateli Ukrainy w warszawskich placówkach edukacyjnych; liczby obywateli Ukrainy zarejestrowanych jako bezrobotni; liczby zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych. Dane w raporcie przedstawiono w oparciu o dane własne Miasta oraz pochodzące z innych urzędów np. z Urzędu Pracy, ZUS i były one aktualizowane.

Z ww. raportu oraz comiesięcznych prezentacji dot. działań pomocowych przygotowanych przez Stołeczne Centrum Bezpieczeństwa na potrzeby Rady m.st. Warszawy (dane wg stanu na 9 marca 2023 r.) wynika, że do marca 2023 r. przez Warszawę przejechało łącznie 1,1 mln uchodźców; w Warszawie przebywało 106,0 tys. obywateli Ukrainy, w tym 17 tys. dzieci i młodzieży uczęszczało do miejskich placówek oświatowych (przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych); w 11 ośrodkach pobytowych mieszkało ok. 1,7 tys. osób, które miały zapewnione całodzienne wyżywienie.

Świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wg stawki 40 zł na osobę za dobę, do 5 maja 2023 r., wypłacono w łącznej kwocie 260 699,3 tys. zł, w związku z wpływem 56 945 wniosków odnoszących się do 154 237 obywateli Ukrainy. Świadczenie to otrzymało 52 968 polskich obywateli goszczących Ukraińców. Wg stanu na 6 czerwca 2023 r. łącznie w placówkach edukacyjnych i opieki w roku szkolnym 2022/2023 uczyło się 13 451 dzieci i młodzieży uchodźców z Ukrainy, w tym: 3052 w przedszkolach, punktach i oddziałach przedszkolnych; 9211 w szkołach podstawowych; 1187 w szkołach ponadpodstawowych; jeden w szkole policealnej. Natomiast w żłobkach prowadzonych przez m.st. Warszawę opieką objęto 248 dzieci. W zakresie opieki medycznej podano, wg stanu na 28 maja 2023 r., że 57 325 osobom udzielono pomocy medycznej; 8669 osobom udzielono pomocy w miejskich punktach medycznych; 12 784 osobom udzielono pomocy w szpitalach miejskich, w tym: hospitalizowano 2340.

Efektom realizacji działań/zadań pomocowych było m.in.⁵⁵:

- zapewnienie potrzeb bytowych obywateli Ukrainy (w okresie od 24 lutego do 13 marca 2022 r. w 29 obiektach – łącznie 25 200 osobodni, natomiast w okresie od 14 do 31 marca 2022 r. – w 21 miejscach zakwaterowania – łącznie 37 080 osobodni);
- zapewnienie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego i środków czystości i higieny osobistej przez 504 651 osobodni w okresie od 1 kwietnia do

⁵² Zgodnie z art. 31 ust. 9 ustawy o pomocy koszty obsługi wynoszą 2% kwoty przeznaczonej na wypłatę jednorazowego świadczenia,

⁵³ Według stanu na 30 kwietnia.

⁵⁴ <https://um.warszawa.pl/waw/warszawa-w-liczbach/-/dane-na-temat-kryzysu-uchodzczego>

⁵⁵ Dane ujęte w zestawieniu sporządzonym na podstawie dokumentacji przedstawionej do kontroli przez Urząd. Dane o uzyskanych efektach znajdują się również w dalszej części opisu stanu faktycznego w ramach ustaleń kontroli w zakresie wybranych zagadnień.

31 grudnia 2022 r. oraz 197 668 osobodni w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r.;

- wypłata świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania oraz wyżywienia obywatelom Ukrainy wg stawki 40 zł na osobę (w 2022 r. – za 5 747 218 osobodni dotyczących 137 475 obywateli Ukrainy; w 2023 r. (do 30 kwietnia) – za 773 973 osobodni dotyczących 18 277 obywateli Ukrainy);
- wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł (w 2022 r. – na rzecz 100 493 osób, a w 2023 r. (do 30 kwietnia) – na rzecz 4 611 osób);
- zapewnienie w 2022 r. wyżywienia dla 9460 dzieci i młodzieży;
- wypłata 22 569 świadczeń rodzinnych od marca do grudnia 2022 r. i 9377 świadczeń od stycznia do kwietnia 2023 r.;
- nadanie łącznie 158 869 numerów PESEL o statusie UKR od 16 marca 2022 r. do 3 stycznia 2023 r., w tym dla ok. 40 tys. dzieci (64 963 na Stadionie Narodowym, 93 906 w pozostałych punktach w urzędach dzielnic).

Sprawozdania i informacje⁵⁶ przekazywane Wojewodzie Mazowieckiemu dotyczące realizacji zadań finansowanych z Funduszu Pomocy (w ramach środków, do których upoważnienie posiadał Minister SWiA) odnosiły się jedynie do finansowej realizacji poszczególnych zadań. Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy wyjaśniła, że w zakresie efektów tych działań/zadań finansowanych ze środków Funduszu Pomocy *Wojewoda Mazowiecki żądał jedynie od Miasta st. Warszawy informacji odnośnie realizacji zadania polegającego na wykonaniu fotografii obywatelom Ukrainy. Innych żądań i oczekiwań nie było.*

Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy wyjaśniła, że *Miasto w ramach poprawy efektywności działań przeprowadziło badanie w czerwcu i lipcu ubiegłego roku nt. bezpieczeństwa osób przebywających w punktach pobytowych w wyniku, którego zostały wypracowane zalecenia i rekomendacje. (...) Celem ich wprowadzenia było ujednoczenie zasad bezpieczeństwa we wszystkich punktach długoterminowego pobytu obywateli Ukrainy. (...) Ocena efektywności pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy, odbywała się również poprzez monitorowanie realizacji zadań zleconych organizacjom pozarządowym w ramach Programu (...) finansowanego ze środków UNICEF. (...) Wyniki ocen i analiz nie były przekazywane Wojewodzie Mazowieckiemu ani innym organom, ponieważ nie było takiego wymogu.*

(akta kontroli str. 2921-3221, 3299, 3236-3242, 3515-3520, 3529-3531 plik: 9, 10)

3. Na podstawie art. 50 ustawy o pomocy, w okresie objętym kontrolą, z Funduszu Pomocy w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego finansowane były dodatkowe zadania oświatowe związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 tej ustawy. Łączna liczba uczniów będących dziećmi obywateli Ukrainy, które uczyły się w szkołach na terenie Miasta st. Warszawy wynosiła:

- 10 944 wg stanu na 31 marca 2022 r.;
- 10 366 wg stanu na koniec roku szkolnego 2021/2022 (średniomiesięczna z sierpnia 2022 r.);
- 13 744 – wg stanu na 4 października 2022 r.;
- 13 009 – wg stanu na 2 maja 2023 r.

⁵⁶ Sprawozdania z realizacji wydatków środków pochodzących z Funduszu Pomocy (sporządzane wg stanu na ostatni dzień danego miesiąca) oraz informacje o wysokości nie wykorzystanych środków pochodzących z Funduszu Pomocy na dzień 15 każdego miesiąca.

Ministerstwo Finansów na dodatkowe zadania oświatowe realizowane na terytorium Miasta st. Warszawy przekazało: w 2022 r. łącznie 122 402,0 tys. zł, a w 2023 r. (do 30 kwietnia) łącznie 72 676,5 tys. zł.

Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy, z Funduszu Pomocy sfinansowano również pomoc materialną dla uczniów będących obywatelami Ukrainy (w formie stypendiów i zasiłków dla studentów i uczniów z Ukrainy) w 2022 r. w wysokości 160,4 tys. zł (45,5% środków otrzymanych 352,3 tys. zł). W 2023 r. (do 30 kwietnia) nie wystąpiły takie wydatki.

(akta kontroli str. 1844-1847, 3249, 5313, 5323)

4. Dla napływających do Warszawy obywateli Ukrainy, Miasto zorganizowało trzy główne punkty informacyjne zlokalizowane na terenie dworców kolejowych: Wschodniego, Zachodniego i Centralnego. Zastępca dyrektora CB wyjaśnił, że *ich obsługą zajmowali się wolontariusze oraz funkcjonariusze Straży Miejskiej m.st. Warszawy. Mieli za zadanie udzielać wszechstronnych informacji o możliwościach zakwaterowania, wyżywienia, transportu, udzielania pomocy medycznej, psychologicznej, opieki nad dziećmi, itp.*

W okresie od 24 lutego 2022 r. Miasto zorganizowało łącznie 23 całodobowe miejsca zbiorowego zakwaterowania ludności z Ukrainy, z tego 22 na terenie Warszawy i jedno w Serocku. Spośród udostępnionych obiektów funkcjonowało ich: 15 wg stanu na 31 marca 2022 r., 14 – 30 czerwca 2022 r., 16 – 30 września 2022 r., 12 – 31 grudnia 2022 r., dziewięć – 30 kwietnia 2023 r. Wykaz obiektów zakwaterowania udostępniano w punktach informacyjnych, gdzie zgłaszali się obywatele Ukrainy. Natomiast decyzje o miejscu, w którym mieli zostać zakwaterowani – jak wyjaśnił Zastępca dyrektora CB – podejmowane były po konsultacji z koordynatorami punktów zakwaterowania.

Zastępca dyrektora CB podał, że *w związku z poleceniem wydanym przez Wojewodę Mazowieckiego, o konieczności uruchomienia obiektów zakwaterowania uchodźców z Ukrainy, w związku z ogromnym ich napływem decyzje w sprawie wyboru miejsca z przeznaczeniem na punkty informacyjne czy miejsca zbiorowego zakwaterowania zapadały na bieżąco w powiatowym centrum zarządzania kryzysowego. W pierwszej kolejności brano pod uwagę obiekty, które mogły być uruchomione natychmiast. Rozpoznawano w tym celu możliwości hoteli, które godziły się na stawkę za osobodobę w wysokości 120 zł. To było warunkiem koniecznym określonym przez wojewodę w jego poleceniach/porozumieniach. Ponieważ uchodźcy, w pierwszym momencie po przyjeździe do Warszawy, w oczekiwaniu na pomoc zgłaszali się do punktów informacyjnych (...) miejsca te musiały mieć zorganizowane pomieszczenia do wypoczynku, zaplecze socjalne (łazienki) oraz świadczyć usługi związane z żywieniem. Następnie, z uwagi na ogromną liczbę osób ciągle przybywających do Warszawy, dla zaspokojenia potrzeb pobytowych, oddano do użytku obiekty posiadające sale o dużej kubaturze (sale sportowe, obiekty biurowe), przede wszystkim będące w zarządzie miasta, w których ustawiono łóżka polowe z wyposażeniem, zorganizowano posiłki, obsługę medyczną, psychologiczną, językową.*

Miasto st. Warszawa cyklicznie przekazywało Wojewodzie Mazowieckiemu informacje o miejscach zbiorowego zakwaterowania obywateli Ukrainy. Wykaz miejsc przewidzianych do zakwaterowania ludności przybywającej z Ukrainy stanowił załącznik nr 1 do porozumień w sprawie warunków wykonania polecenia Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 lutego 2022 r.⁵⁷ W przypadku zmiany miejsc zawierano aneksy do porozumień. Zastępca dyrektora CB wyjaśnił, że *wykazy zawierające lokalizacje oraz obłożenie obiektów, w których została zakwaterowana ludność*

⁵⁷ Porozumienia nr: 68.2.17/1/2022/WBZK i 68.2.17/2/2022/WBZK.

uchodźcza z Ukrainy były i nadal są przekazywane do MUW. Zmieniła się tylko ich częstotliwość. Na początku raportowaliśmy dwa razy na dobę (do godz. 7:00 i do 19:00), z biegiem czasu dwa razy w tygodniu (we wtorek i w czwartek), aktualnie raz w tygodniu (we wtorki do godz. 10:00). (...) raport tworzony jest i jest przesyłany do MUW wyłącznie w formie elektronicznej (pliki Excel) (...).

(akta kontroli str. 2065-2071, 3529-3530 plik: 5, 5192-5211)

W okresie od marca 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. Urząd zlecił 11 hotelom realizację usługi zakwaterowania i całodziennego wyżywienia ludności uchodźczej z Ukrainy (dalej: zamówienie). Łącznie zrealizowano 39 zamówień⁵⁸ na kwotę 6 561,8 tys. zł. Stawka za pobyt i wyżywienie wynosiła od 70,00 zł do 120,00 zł brutto za jedną osobę. Badanie trzech zamówień⁵⁹ na łączną kwotę 1475,9 tys. zł wykazało, że zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z postanowieniami umownymi.

(akta kontroli str. 5659-5663, 5700-5747)

W obiektach będących miejscami zbiorowego zakwaterowania obywateli Ukrainy przebywały wg stanu na dzień: 31 marca 2022 r. – 1673 osoby, 31 grudnia 2022 r. – 1844 osoby, 30 kwietnia 2023 r. – 1309 osób.

W przypadku braku miejsc w punktach zbiorowego zakwaterowania, jak wyjaśnił Zastępca dyrektora CB, *osoby te były przewożone (w ramach środków transportu Miasta) do innych obiektów mających wolne miejsca.*

(akta kontroli str. 2062-2071)

Organizacją całodziennego wyżywienia obywateli Ukrainy w miejscach zbiorowego zakwaterowania w okresie od 16 kwietnia 2022 r. do 31 marca 2023 r. zajmowało się Warszawskie Centrum Integracji „Integracja Warszawa”. Zastępca dyrektora PS poinformowała, że *w ramach tego zadania zapewniono przygotowanie i dostawę posiłków w formie zestawu cateringowego, tj. śniadań i obiadokolacji oraz zabezpieczono dodatkowo w artykuły żywnościowe do bezpośredniego spożycia, zgodnie z otrzymywanym zapotrzebowaniem.* Od 1 kwietnia 2023 r. całodziennie wyżywienie zbiorowe w punktach pobytu długoterminowego organizuje Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie. Zastępca dyrektora PS wyjaśniła, że *WCPR w drodze postępowania wyłoniło nowego wykonawcę (...), z którym zawarto umowę od kwietnia 2023 r. Wykonawca przygotowuje posiłki i dostarcza gotowe zestawy do sześciu punktów pobytu długoterminowego. Zestawy składają się ze śniadań i obiadokolacji w formie zupy i drugiego dania. Obywatelki Ukrainy przebywające w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet w Ciężcy „Eteżja” składają zapotrzebowanie na artykuły spożywcze i z otrzymanych produktów przygotowują posiłki we własnym zakresie.*

(akta kontroli str. 1856-1863)

W związku z art. 12 ust. 17a-17b ustawy o pomocy, od 1 marca 2023 r. wprowadzona została częściowa odpłatność za usługi w zakresie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego przez obywateli Ukrainy przebywających w miejscach zbiorowego zakwaterowania powyżej 120 dni/180 dni⁶⁰. Zgodnie z art. 12 ust. 17c-17d ustawy o pomocy stosowano wyłączenia w partycypacji w kosztach.

Wg stanu na 30 kwietnia 2023 r. czterech obywateli Ukrainy partycypowało w kosztach zakwaterowania w łącznej wysokości 2,3 tys. zł, natomiast ze zwolnienia z opłaty skorzystało 1246 osób. Na koniec maja 2023 r. sześciu obywateli uiściło opłatę w łącznej wysokości 6,9 tys. zł. Ze zwolnienia skorzystało 1155 osób.

⁵⁸ W ośmiu hotelach po jednym zamówieniu, w trzech kolejnych po 8, 9 i 14.

⁵⁹ UMIA/ZK/B/VI/3/5/185/2022/2400035544 z 27 grudnia 2022 r.; UMIA/ZK/B/VI/3/5/181/2022/2400035423 z 9 grudnia 2022 r.; UMIA/ZK/B/VI/3/5/139/2022/2400034594 z 2 września 2022 r.

⁶⁰ Od 1 marca 2023 r. – 50% kosztów pomocy (nie więcej niż 40 zł za osobę dziennie) po upływie 120 dni od dnia pierwszego wjazdu na terytorium RP; od 1 maja 2023 r. – 75% kosztów pomocy (nie więcej niż 60 zł za osobę dziennie) po upływie 180 dni od dnia pierwszego wjazdu na terytorium RP.

Zastępca dyrektora CB wyjaśnił, że dyrektor WCPR zarządzeniem z 21 lutego 2023 r. wprowadziła procedurę regulującą szczegółowe warunki partycypowania w kosztach lub zwolnienia z obowiązku pokrycia kosztów pomocy w zakresie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego dla obywateli Ukrainy. W ramach wprowadzonej procedury, z mieszkańcami punktów pobytu długoterminowego wypełnianie są kwestionariusze osobowe, na podstawie których dyrektor WCPR od 1 marca 2023 r. ustala częściową opłatę za zakwaterowanie i całodziennie wyżywienie zbiorowe lub zwalnia z ww. kosztów.

(akta kontroli str. 1856-1863)

Po spełnieniu wymogów określonych w art. 12a ust. 2 ustawy o pomocy, na potrzeby zbiorowego zakwaterowania obywateli Ukrainy, zostały udostępnione powierzchnie w budynkach biurowo-usługowych przez podmioty zewnętrzne i Miasto. Podmioty zewnętrzne (na podstawie umów użyczenia zawartych z dyrektorem Zarządu Mienia m.st. Warszawy) udostępniły pięć obiektów, w których znajdowało się łącznie 2058 miejsc noclegowych. Wg stanu na koniec czerwca 2023 r. trzy z nich były zasiedlone, a w przypadku dwóch obiektów zakończono realizację umowy. Na dzień 30 czerwca 2023 r. obiekt (budynek biurowy) udostępniony przez m.st. Warszawa (obejmujący 300 miejsc) był nadal zasiedlony. Dyrektor Biura Mienia i Skarbu Państwa poinformował, że w budynku tym w celu spełnienia warunków określonych przez Państwową Straż Pożarną, w 2022 r. przed jego udostępnieniem przeprowadzono prace remontowe, w tym m.in.: wydzielenie pożarowe klatki schodowej z montażem drzwi ppoż., usunięcie w pomieszczeniach do zakwaterowania ludności krat w oknach, uzupełnienie oznakowania dróg ewakuacyjnych.

Zastępca dyrektora CB w wyjaśnieniach podał, że przed podjęciem decyzji o przystosowaniu obiektów komercyjnych/biurowych na potrzeby kwaterowania uchodźców, dokonywano ich oceny funkcjonalnej na podstawie wizji lokalnej (liczba osób do zakwaterowania, potrzeby wyposażenia/doposażenia, ochrona). W trakcie ich działalności były pod stałym nadzorem pracowników Urzędu. (...) Ponadto, przedstawiciele Urzędu uczestniczyli w kontrolach Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla m.st. Warszawy.

(akta kontroli str. 2065-2129)

5. W latach 2022-2023 (do 30 kwietnia) wydatki poniesione przez Miasto na wypłatę świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wyniosły łącznie 260 847,7 tys. zł, w tym: w 2022 r. – 229 888,7 tys. zł, w 2023 r. – 30 959,0 tys. zł⁶¹. Wszystkie świadczenia zostały wypłacone w wysokości 40 zł.

(akta kontroli str. 1884-1888, 3254-3260, 5500-5567)

Łączna liczba pozytywnie rozpatrzonych przez Miasto wniosków o wypłatę świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wyniosła:

- wg stanu na 31 grudnia 2022 r. – 48 076 (tj. 91,0% wszystkich złożonych wniosków) i dotyczyła 137 475 obywateli Ukrainy;
- wg stanu na 30 kwietnia 2023 r. – 8762 (tj. 91,0% wszystkich złożonych wniosków) i dotyczyła 18 277 obywateli Ukrainy.

(akta kontroli str. 1884-1888)

Zasady stosowane przy weryfikacji wniosków o przyznanie świadczenia pieniężnego na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia oraz uprawnień do wydłużenia wypłaty świadczeń powyżej 120 dni wynikały z materiałów informacyjnych⁶² przekazanych

⁶¹ W 2023 r. dokonano zwrotu niewykorzystanych środków w kwocie 2304,3 tys. zł.

⁶² Pismo z 15 kwietnia 2022 r., DAP-WSUST-0770-29/2022.

przez Pełnomocnika Rządu do spraw uchodźców wojennych z Ukrainy⁶³ oraz wytycznych MUW⁶⁴.

(akta kontroli str. 1866-1881)

Miasto st. Warszawa informowało o możliwości uzyskania i wypłaty świadczeń poprzez zamieszczenie szczegółowych informacji w tym zakresie na stronach internetowych Miasta, w tym głównie na stronie Portalu informacyjnego Miasta um.warszawa.pl, na stronie warszawa19115.pl i wawa4ukr.pl oraz dodatkowo na stronach internetowych dzielnic. Ponadto szczegółowe informacje zawarto w *Informatorze dla osób z Ukrainy przybyłych do Warszawy po 24 lutego 2022 r.*⁶⁵ Urząd przekazywał informacje również za pośrednictwem mediów, wysyłając komunikaty prasowe oraz przekazując informacje na konferencjach prasowych.

(akta kontroli str. 3222-3233)

Na podstawie danych z Systemu Rejestrów Państwowych „Źródło”⁶⁶, kontroli przeprowadzonych w miejscach zakwaterowania, oświadczeń wnioskodawców, danych zawartych w dokumentach np. w paszportach, danych ze Straży Granicznej, w okresie objętym kontrolą, Miasto stwierdzało przypadki nienależnie pobranych świadczeń lub wypłaconych w zawyżonej wysokości. W 2022 r. stwierdzono 130 takich przypadków na łączną kwotę 136,4 tys. zł⁶⁷, a w 2023 r. (do 30 kwietnia) 68 na łączną kwotę 100,7 tys. zł⁶⁸.

(akta kontroli str. 5496-5499)

Urzędy dzielnic m.st. Warszawy w celu odzyskania środków nienależnie pobranych lub wypłaconych w zawyżonej wysokości podejmowały działania wyjaśniające. Na dzień 30 kwietnia 2023 r. łączna wartość dokonanych zwrotów nadpłaconych (nienależnie pobranych) świadczeń wyniosła 205,8 tys. zł. Łączna kwota pozostająca do zwrotu od 25 świadczeniobiorców wynosiła 31,3 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki wniesienia pozwów cywilnych przeciwko Miastu w związku z odmową wypłaty świadczenia.

(akta kontroli str. 1886-1888, 5781-5782)

Do Urzędu Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy, w okresie objętym kontrolą, wpłynęło łącznie 12 609 wniosków o wypłatę świadczenia na zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy (w 2022 r. – 5762, w 2023 r. do 30 kwietnia – 6847). Oprócz osób fizycznych ww. wnioski zostały złożone przez osoby prawne np. firmy prywatne, domy zakonne, stowarzyszenia, fundacje, placówki oświatowe. Łącznie w badanym okresie 203 wnioski zostały złożone przez 62 tego typu instytucje⁶⁹.

Badanie 40 postępowań prowadzonych przez Urząd Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy, w tym 30 zakończonych przyznaniem świadczeń pieniężnych z tytułu

⁶³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do spraw uchodźców wojennych z Ukrainy (Dz. U. z 2022 poz. 271).

⁶⁴ Pismo MUW z dnia 8 sierpnia 2022 r. w sprawie przedłużenia okresu wypłaty świadczenia za okres dłuższy niż 120 dni (nr WSO-I-946.456.2022), które zostało przekazane do dzielnic 11 sierpnia 2022 r.

⁶⁵ Ostatnia aktualizacja 1 czerwca 2023 r.

⁶⁶ Np. w Dzielnicy Mokotów po uzyskaniu dostępu do systemu Źródło (aplikacja do obsługi Systemu Rejestrów Państwowych) w trakcie wprowadzania wniosków system wskazywał, że świadczenie zostało już wypłacone m.in. w przypadkach, gdy: data przekroczenia granicy osób, na które występowano o wypłatę świadczenia była późniejsza niż wnioskodawca wskazał we wniosku; obywatele Ukrainy wyjeżdżali poza granicę Polski w trakcie pobierania świadczenia.

⁶⁷ W tym kwota 10,0 tys. zł została zwrócona w 2022 r., która pomniejszyła wydatki bieżące.

⁶⁸ W tym kwota zawyżonych wypłat 15,8 tys. zł, o którą pomniejszone zostały wypłaty świadczeń wynikające z kolejnych wniosków zbożnych przez wnioskodawcę.

⁶⁹ W 2022 r. łącznie 168 wniosków, w tym: 79 – firmy i przedsiębiorstwa, 36 – zakony, zgromadzenia, parafie, klasztory, 25 – stowarzyszenia i fundacje, 11 – spółdzielnie, osiem – placówki oświatowe, sześć – instytut naukowo-badawczy, trzy – wspólnoty mieszkaniowe; w 2023 r. łącznie 35 wniosków, w tym: 16 – firmy i przedsiębiorstwa, 14 – stowarzyszenia i fundacje, cztery – zakony, zgromadzenia, parafie, klasztory, jeden – spółdzielnia.

zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy⁷⁰ oraz 10 zakończonych odmową przyznania świadczenia lub pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia⁷¹ wykazało, że:

- postępowania wszczynano na podstawie wniosków wraz z załączonymi kartami zakwaterowania składanych na formularzach, których wzór został określony w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o świadczenie o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennym⁷²;
- weryfikacja danych osób, na które składano wnioski, następowała w oparciu m.in. o dane z systemu „Źródło” oraz rejestru PESEL⁷³;
- wnioski zostały rozpatrzone w ciągu miesiąca od ich złożenia;
- wysokość świadczenia ustalono w maksymalnej wysokości 40,00 zł dziennie za osobę⁷⁴;
- wypłaty świadczeń zostały dokonane w wysokościach wynikających z wniosków, na konta bankowe wskazane przez wnioskodawców;
- naliczenia oraz wypłaty przyznanych świadczeń zostały ujęte na kontach księgowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną;
- wszyscy uprawnieni wnioskodawcy otrzymali świadczenia;
- w ramach postępowań o przedłużenie wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Polski, weryfikowano uprawnienia wnioskodawcy do wydłużenia wypłaty;
- zakończenie postępowań lub pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia następowało głównie na skutek złożenia wniosku z uchybieniem terminu, o którym mowa w art. 13 ust. 1e ustawy o pomocy;
- odmowa przyznania świadczenia następowała głównie w związku z niespełnieniem przez obywateli Ukrainy warunku określonego w art. 1 ust. 1 ustawy o pomocy⁷⁵ lub złożony wniosek o przyznanie świadczenia dotyczył okresu zakwaterowania przekraczającego okres 120 dni od daty wjazdu⁷⁶;

⁷⁰ Badaniem objęto losowo wybrane postępowania, po trzy sprawy z każdego miesiąca w okresie kwiecień – lipiec 2022 r. (12 spraw) oraz po dwie sprawy z każdego miesiąca w okresie sierpień 2022 r. – kwiecień 2023 r. (18 spraw) o łącznej wartości przyznanych świadczeń w wysokości 116,1 tys. zł. Znak sprawy: UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5809.2022.KNO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.579.2022.KPY; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5743.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.1097.2022.SST; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.1141.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.1201.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.1946.2022.KMI; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.2034.2022.MZY; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.3041.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.3399.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.3407.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.3729.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.3729.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.3920.2022.MJA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4295.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4973.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4848.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5181.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5205.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5849.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5408.2022.KMI; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5627.2022.IKR; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5683.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.54.2023.MZY; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.278.2023.PJU; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.384.2023.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.670.2023.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.729.2023.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.861.2023.EAL; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.10420.2022.UWO.

⁷¹ Badaniem objęto losowo wybrane postępowania, znak sprawy: UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.400.2023.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.73.2023.PJU; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.154.2022.EAL; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.286.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.5403.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4848.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4533.2022.MBO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4442.2022.EKA; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4291.2022.UWO; UD-IV-WSZ-RŚRIA.8222.4297.2022.UWO.

⁷² Dz. U. z 2023 r. poz. 1332, ze zm.

⁷³ Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności.

⁷⁴ Tj. zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 4 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty, wysokość świadczenia ustala się na 40 zł (Dz. U. z 2022 r. poz. 1020 – obowiązujące od 14 maja 2022 r., wcześniej, tj. od 16 marca do 13 maja 2022 r. obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz. U. poz. 605 ze zm.)).

⁷⁵ Obywatele Ukrainy, którzy nie przybyli na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy.

⁷⁶ W 2022 r. wystąpiło 139 takich przypadków, w 2023 r. – 41.

- nie przeprowadzono kontroli warunków w miejscach zakwaterowania udostępnionych przez wnioskodawców. W odniesieniu do czterech wnioskodawców przeprowadzono ankiety weryfikacyjne dotyczące informacji o warunkach mieszkaniowych oraz sposobie zapewnienia żywienia obywateli Ukrainy objętych wnioskami.

(akta kontroli str. 2354-2627)

6. W latach 2022-2023 (do 30 kwietnia) wydatki poniesione przez Miasto na wypłatę świadczeń pieniężnych 300 zł przysługujących obywatelom Ukrainy wyniosły łącznie 31 531,2 tys. zł, w tym: w 2022 r. – 30 147,9 tys. zł (100 493 świadczenia pieniężne), w 2023 r. – 1383,3 tys. zł (4611 świadczeń pieniężnych). W 2022 r. 96 uprawnionych wnioskodawców, a w 2023 r. – 43 (tj. łącznie 0,1% wnioskodawców spełniających kryteria otrzymania świadczenia), nie otrzymało świadczenia pieniężnego, głównie z powodu zamknięcia rachunku bankowego, czy wyjazdu z Polski. W ww. okresie 576 wniosków pozostało bez rozpatrzenia (503 w 2022 r. i 73 w 2023 r.) głównie w związku z brakami formalnymi we wnioskach, brakiem kontaktu z wnioskodawcą, rezygnacją przez wnioskodawcę ze świadczenia. Odmowę przyznania świadczenia otrzymało 338 wnioskodawców w 2022 r. i 45 w 2023 r. (do 30 kwietnia) w związku z brakiem statusu UKR, złożeniem wniosku w różnych urzędach, ponownym wystąpieniem o przyznanie świadczenia, opuszczeniem terytorium Polski. Urząd odzyskał środki we wszystkich przypadkach nienależytej wypłaty świadczenia (trzy stwierdzone przypadki w 2022 r.).

Zastępca dyrektora PS wyjaśniła, że wysokość środków niezbędnych na wypłatę świadczenia pieniężnego 300 zł szacowano na podstawie liczby złożonych wniosków oraz wysokości wypłat z poprzedniego miesiąca. Brano pod uwagę również liczbę osób napływających (rejstry służby granicznej) i liczbę osób przebywających w miejscach tymczasowego pobytu.

Wyniki kontroli w zakresie udzielania przez Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy (dalej: OPS) pomocy obywatelom Ukrainy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego zostały przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym⁷⁷ skierowanym do dyrektora OPS.

(akta kontroli str. 1886-1863, 1889, 5110-5126)

7. W okresie objętym kontrolą, Miasto na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o pomocy, zapewniało bezpłatną pomoc psychologiczną. Łącznie na zadanie to w 2022 r. przeznaczono 148,8 tys. zł, a w 2023 r. (do 30 kwietnia) – 41,3 tys. zł. W 2022 r. pomoc psychologiczna świadczona była na terenie sześciu dzielnic (Bemowo, Białoleka, Bielany, Mokotów, Wawer, Wola), a w 2023 r. w dwóch (Bemowo, Białoleka). Zastępca dyrektora PS podał, że pomoc ta świadczona była własnymi zasobami kadrowymi gminy. Na podstawie art. 64a ustawy o pomocy, zarówno w 2022 r. jak i 2023 r., dwie osoby będące obywatelami Ukrainy świadczyły usługi psychologiczne swoim rodakom przebywającym na terenie Miasta st. Warszawy.

Zastępca dyrektora CB poinformował dodatkowo, że w punktach pobytowych mieszkańcy mogą skorzystać ze wsparcia psychologicznego, doradztwa zawodowego, nauki języka polskiego, a dzieci dodatkowo z zajęć wspierających ich rozwój oraz stan zdrowia psychicznego. Dzięki współpracy z UNICEF w miejskich ośrodkach pomocy społecznej zostało zatrudnionych 45 pracowników socjalnych, 25 asystentów rodziny oraz 20 pracowników, którzy pomagają na co dzień obywatelom Ukrainy. Od początku wybuchu wojny w Ukrainie, 24 poradnie psychologiczno-pedagogiczne i specjalistyczne zapewniają: pomoc specjalistów w języku ukraińskim, rosyjskim, angielskim; spotkania indywidualne i grupowe,

⁷⁷ Wystąpienie pokontrolne z 7 września 2023 r. znak: KAP.410.2.12.2023.

stacjonarne i pomoc telefoniczną; wsparcie w różne dni i godziny, w tym soboty; badania diagnostyczne w celu uzyskania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci ukraińskich z niepełnosprawnościami; zajęcia integracyjne w ośrodkach szkoleniowych położonych poza Warszawą (wspólny pobyt integracyjny uczniów ukraińskich i polskich).

(akta kontroli str. 1883, 1893-1905)

8. W latach 2022-2023 (do 30 kwietnia) Urząd zlecił, na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy o pomocy, tj. w drodze zaproszeń do składania ofert z pominięciem otwartego konkursu, realizację zadań dotyczących zapewnienia pomocy obywatelom Ukrainy. Zadania te zlecono w większości organizacjom pozarządowym⁷⁸, a poza tym dwóm uczniowskim klubom sportowym, kościołowi⁷⁹ oraz jednej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Łącznie zawarto 164 umowy dotacji (w 2022 r. – 114, w 2023 r. – 50) na łączną kwotę 24 876,2 tys. zł⁸⁰. Na realizację tych umów wydatkowano 24 713,6 tys. zł, co stanowiło 99,3% wartości zawartych umów. Poniesione wydatki zostały sfinansowane w 99,4% ze środków UNICEF, tj. w kwocie 24 554,0 tys. zł i w 0,6% ze środków własnych, tj. w kwocie 159,6 tys. zł.

Zlecone umowami zadania obejmowały m.in. organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym, organizację nauki języka polskiego dla obywateli Ukrainy, wsparcie dzieci i młodzieży przez asystentów kulturowych w przedszkolach i szkołach, zapewnienie czasowego pobytu obywatelom Ukrainy, którzy przyjechali na terytorium Polski po 24 lutego 2022 r. poprzez prowadzenie ośmiu mieszkań oraz zapewnienie opieki asystentów w procesie integracji, programy integracyjno-edukacyjne dla rodzin ukraińskich i polskich.

Szczegółowej kontroli poddano dwa postępowania dotacyjne⁸¹ na realizację zadania publicznego pn. *Program integracyjno-edukacyjny dla młodzieży i ich rodzin-obywateli Ukrainy i Polski* zakończone zawarciem umów na jego realizację⁸².

W wyniku badania stwierdzono, że:

- zaproszenie do składania ofert ogłoszono, na podstawie zarządzenia nr 537/2022 Prezydenta Miasta st. Warszawy z dnia 1 kwietnia 2022 r.⁸³, na stronie internetowej Miasta (<https://um.warszawa.pl/waw/ngo>);
- złożone oferty, zawierały informacje, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁸⁴;
- przed zawarciem umowy oceniano możliwość realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 udpp;
- umowy dotacji zawarto bez zbędnej zwłoki, tj. w ciągu 14 dni od dnia zatwierdzenia oferty do realizacji przez dyrektora PS;

⁷⁸ Dotacji udzielono 62 fundacjom i 44 stowarzyszeniom.

⁷⁹ Kościół Armii Zbawienia w Rzeczypospolitej Polskiej.

⁸⁰ Umowa nr UMIA/WM/B/X/3/3/U/96/22 z 21 grudnia 2022 r. zawarta na lata 2022 -2024 na kwotę ogółem 549,6 tys. zł, w tym w 2022 r. – 300,0 tys. zł.

⁸¹ Do próby wybrano postępowania o największej wartości udzielonej dotacji, tj. 1092,0 tys. zł (procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania wyniósł 89,7%) oraz 290,0 tys. zł (procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania wyniósł 100%).

⁸² Umowa nr UMIA/PS/B/VI/3/5/218/2022 z dnia 15 czerwca 2022 r. zawarta z *Fundacją Inna Przestrzeń* oraz Umowa nr UMIA/PS/B/VI/3/5/207/2022 z dnia 15 czerwca 2022 r. zawarta z *Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego*.

⁸³ Zarządzenie w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zadania publicznego zleconego organizacjom pozarządowym w celu zapewnienia pomocy obywatelom Ukrainy z pominięciem otwartego konkursu ofert, wydano na podstawie m.in. art. 12 ust. 8 ustawy o pomocy.

⁸⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 571, dalej: udpp.

- na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Prezydenta, dyrektor PS zawierał umowy z organizacjami pozarządowymi przyznając jednocześnie dotacje celowe na realizację zadań;
- badane umowy zawierały elementy wymagane w art. 16 udpp i art. 221 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸⁵ (dalej: ufp) oraz były zgodne ze wzorem umowy stanowiącym załącznik do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań⁸⁶;
- środki dotacji zostały przekazane w wysokości i terminie wynikającym z umów;
- złożone przez dotowanych sprawozdania z wykonania zadań zostały sprawdzone pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym;
- przy zatwierdzeniu rozliczenia przekazanych środków i weryfikacji zadania nie stwierdzono nieosiągnięcia zakładanych celów i efektów oraz wykorzystania dotacji w części lub całości niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrania jej w nadmiernej wysokości;
- jeden zleceniobiorca⁸⁷ dokonał uiszczenia odsetek w wysokości 185,00 zł od niewykorzystanej części dotacji w kwocie 27,3 tys. zł, która została zwrócona 15 dni po terminie wskazanym w umowie;
- przy zatwierdzaniu rozliczenia przekazanych środków i weryfikacji wykonania zadania, nie stwierdzono, aby przedstawione w rozliczeniu koszty/wydatki zostały poniesione niezgodnie z umową;
- termin realizacji zadania był zgodny z umowami;
- Miasto przestrzegało wewnętrznych regulacji w zakresie zlecenia realizacji zadania, wyboru oferty, zawarcia umowy oraz rozliczenia dotacji;
- realizacja zadań była monitorowana przez pracowników PS poprzez wizytacje u zleceniobiorców oraz organizowanie cyklicznych spotkań i seminariów;
- kontrole zadań publicznych objętych badanymi umowami zostały zaplanowane w planie kontroli Wydziału Profilaktyki Uzależnień PS w III kwartale 2023 r.;
- wyniki rozstrzygnięcia zaproszenia do składania ofert na zadanie zostały opublikowane na stronie internetowej Miasta.

(akta kontroli str. 2134-2346, 4900, 5028-5109, 5127-5191, 5212-5276)

9. Miasto st. Warszawa przy realizacji działań pomocowych współpracowało z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, z podmiotami zewnętrznymi oraz partnerami międzynarodowymi i organizacjami pozarządowymi.

Zastępca dyrektora CB poinformował, że na początku marca 2022 r. Prezydent m.st zwrócił się do władarzy miast w Polsce o pomoc w przyjmowaniu uchodźców. Na ten apel bardzo szybko odpowiedziało wielu prezydentów i burmistrzów, hotelarzy, ale też różnego rodzaju organizacji, firm, przedstawicieli kościoła czy organizacji zagranicznych, przesyłając do stołecznego ratusza informację o chęci pomocy i możliwościach. Do współpracy zgłosiło się województwo lubuskie, cztery powiaty (Pucki, Szczeciński, Chojnacki, Pruszcz Gdański), sześć gmin (Osiek, Kołbiel, Tuchomie, Klembów, Szczawin Kościelny, Łochów), a także 20 miast, w tym jedno z Niemiec i jedno z Francji. Współpraca polegała na bieżącym kontakcie w zakresie możliwości relokacji obywateli Ukrainy, a także dostarczania żywności, środków czystości, przyborów szkolnych. W 27 przypadkach ww. jednostki zaoferowały miejsca noclegowe dla łącznie 1985 osób (od 18 do 320 miejsc noclegowych).

⁸⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

⁸⁶ Dz. U. poz. 2057.

⁸⁷ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego.

Zastępca dyrektora CB poinformował, że wśród miast, do których skierowano uchodźców z Warszawy były m.in.: Gdańsk, Gryfino, Koszalin, Gdynia, Poznań, Wrocław, Poznań, Szczecin, Szczecinek, Płock, Józefów, Ostrołęka, Pruszcz Gdański, Kwidzyń, Łądek Zdrój, Sopot, Sosnowiec, Białystok, Koszalin, Puck, Tychy, Jurata, Wyszaków.

W zakresie udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy w obrębie zakwaterowania, wyżywienia, pomocy psychologicznej i wolontariatu, Miasto współpracowało m.in. z: Norwegian Refugee Council; Polskim Centrum Pomocy Międzynarodowej (PCPM); Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy; World Central Kitchen; UNHCR; Stowarzyszeniem Metropolia Warszawa (w zakresie wspólnego transportu pomocy humanitarnej na granicę państwa); Polskimi Kolejami Państwowymi (przy przeładunku pomocy rzeczowej na granicy w Medyce i udostępnieniu bocznicy kolejowej na Olszynie Grochowskiej); Unią Metropolii Polskich oraz Związkiem Miast Polskich (m.in. pomoc w relokacji obywateli Ukrainy).

Współpraca z partnerami międzynarodowymi i organizacjami pozarządowymi nad zapewnieniem infrastruktury do działań (w tym wsparcia finansowego) oraz praca nad integracją dzieci i młodzieży polskiej i ukraińskiej polegała na:

- realizacji programu zatrudnienia interwencyjnego uchodźców (Cash for Work), w tym zakresie współpraca z Polskim Centrum Pomocy Międzynarodowej dotycząca zatrudniania obywateli Ukrainy w miejskich przedszkolach i szkołach (PCPM zatrudniło 200 osób w charakterze pomocy nauczyciela/asystentów i oddelegowało do pracy w szkołach i przedszkolach na stanowiskach pomocy nauczyciela);
- dofinansowaniu wielu działań edukacyjnych, w tym m.in. działań integracyjnych, wsparcia psychologicznego, prowadzenia punktów nauczania online, wyposażenia w sprzęt IT (współpraca z UNICEF);
- dofinansowaniu wsparcia psychologicznego (współpraca z Fundacją Bloomberga);
- wzmocnieniu sieci asystentów międzykulturowych (współpraca z organizacjami pozarządowymi);
- zapewnieniu kontaktu darczyńców z potrzebującymi (współpraca z darczyńcami).

(akta kontroli str. 1893-1906)

10. W związku z realizacją działań pomocowych Minister Cyfryzacji nieodpłatnie przekazał do Urzędu m.st. Warszawy (dwukrotnie w marcu, w kwietniu i lipcu 2022 r.) sprzęt potrzebny do realizacji zadań związanych z obsługą procesu nadania PESEL, w tym 160 zestawów stacjonarnych oraz 81 stacji mobilnych przystosowanych do pracy poza siedzibą Urzędu (w tym: 60 komputerów All in one, 181 notebooków, 246 drukarek, 421 czytników linii papilarnych, 81 modemów, 186 kart sim, 65 czytników kart, 170 hubów USB). Otrzymany sprzęt wykorzystywany był w Punkcie Nadania Numeru PESEL na Stadionie Narodowym (od 19 marca do 9 czerwca 2022 r.), w dodatkowych punktach obsługi utworzonych na terenie dzielnicy Ochota (od 6 do 22 kwietnia 2022 r.) oraz dzielnicy Wola (od 5 do 29 kwietnia 2022 r. i od 10 do 30 czerwca 2022 r.); w miejscach zbiorowego zakwaterowania obywateli Ukrainy, do których jeździli pracownicy Urzędu ze sprzętem mobilnym; w dzielnicach m.st. Warszawy w delegaturach Biura Administracji i Spraw Obywatelskich (AO). Zastępca dyrektora AO poinformował, że *sprzęt dostarczony przez KPRM był wystarczający do realizacji przez AO zadań związanych z obsługą procesu nadawania numeru PESEL dla obywateli Ukrainy. We wrześniu 2022 r. zwrócono Ministrowi Cyfryzacji część otrzymanego sprzętu, w tym: 50 stacji mobilnych, 50 drukarek, 50 czytników linii papilarnych i 50 hubów USB. Zastępca dyrektora AO wyjaśnił, że pozostały otrzymany*

sprzęt jest nadal wykorzystywany przez AO do nadawania numerów PESEL obywatelom Ukrainy oraz (...) do realizacji zadań związanych z obsługą spraw obywatelskich.

(akta kontroli str. 1976-2061)

11. *Miasto prowadziło, w okresie objętym kontrolą, działania informacyjne dotyczące udzielania pomocy obywatelom Ukrainy, skierowane do obywateli Ukrainy, a także do obywateli Polski. Działania te były prowadzone bezpośrednio (informatory i wolontariusze na stacjach kolejowych), poprzez media tradycyjne, plakaty i banery w przestrzeni miejskiej, w autobusach, tramwajach, metrze, a także za pomocą mediów społecznościowych oraz strony internetowej miasta i jednostek miejskich. Jak wyjaśnił Zastępca dyrektora CB we wszystkich punktach informacyjnych oraz pomocowych m.st. Warszawy pracowali wolontariusze, którzy służyli pomocą przede wszystkim osobom przybywającym z Ukrainy, ale również mieszkańcom Warszawy, którzy deklarowali chęć przekazania pomocy. Był to najważniejszy kanał komunikacji bezpośredniej. (...) Często było to pierwsze źródło informacji dla podróżujących do Warszawy zza wschodniej granicy Polski. Dodatkowo o działaniach Miasta, w szczególności o rodzajach i zakresie udzielonej przez stolicę pomocy można było się dowiedzieć ze specjalnie utworzonej w tym celu infolinii. Jej numer znajdował się na wszystkich materiałach drukowanych przeznaczonych dla gości z Ukrainy. Służby prasowe Urzędu m.st. Warszawy niemal od pierwszego dnia rosyjskiej agresji na Ukrainę w lutym ubiegłego roku utrzymywały bieżący kontakt z dziennikarzami. W pierwszych tygodniach kryzysu uchodźczego odbywały się codzienne (włącznie z sobotami i niedzielami) konferencje prasowe (w okresie od 24 lutego do 20 czerwca odbyło się co najmniej 18 konferencji prasowych w tym temacie) lub inne formy spotkań z mediami z udziałem przedstawicieli miasta, najczęściej Prezydenta.*

Rzecznicy prasowi miasta wysyłali codziennie komunikaty prasowe do mediów na temat działań Miasta. Kluczowe komunikaty były tłumaczone na język ukraiński. W okresie od 24 lutego 2022 r. do 30 sierpnia 2022 r. Wydział Prasowy wysłał do mediów 124 informacje prasowe na temat działań Miasta. Wydział Komunikacji w mediach społecznościowych codziennie publikował informacje o decyzjach w sprawie pomocy, np. dotyczące punktów noclegowych, punktów pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, punktów wydawania odzieży i żywności. Wykorzystywano wszystkie platformy społecznościowe Miasta, Prezydenta i jego zastępców tj.: Facebook, Twitter, YouTube, Instagram.

Jak wyjaśnił Zastępca dyrektora CB, w mediach społecznościowych w kilku językach pisaliśmy przede wszystkim o: możliwości wsparcia uchodźców (przekazanie darów, zaferowanie miejsca w mieszkaniu, zaangażowanie się w wolontariat itp.); informacjach praktycznych, takich jak: miejsca zbiórki darów, adresy punktów informacyjnych, noclegowych, zasadach funkcjonowania dworców, wydawania żywności, korzystania z komunikacji miejskiej czy transportów między miastami; niezbędnych formalnościach, jak legalizacja pobytu, sprawy urzędowe, nadanie nr PESEL, pomoc medyczna czy edukacyjna; szybkich i pilnych apelach, jak zapotrzebowanie na wózki dziecięce, kołdry czy konkretne środki higieny osobistej.

Na głównej stronie internetowej Miasta (um.warszawa.pl) oraz stronach internetowych poszczególnych dzielnic publikowano informacje zarówno dla mieszkańców, jak i obywateli Ukrainy. Na portalu Miasta utworzono specjalną sekcję „Pomoc dla Ukrainy”. Jak poinformował zastępca dyrektora CB dostępna też była ukraińskojęzyczna wersja głównej strony miasta w czasie kryzysu związanego z wojną z Ukrainą (ua.warszawa.pl). Na stronie Miasta zamieszczono informator

dotyczący zakresu oferowanej pomocy online w wersji polskiej⁸⁸ oraz ukraińskiej⁸⁹. Dodatkowo Urząd m.st. Warszawy utworzył dedykowaną stronę dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski⁹⁰, a także platformę informacyjną w ramach Miejskiego Centrum Kontaktów⁹¹. Zastępca dyrektora CB podał m.in. również, że za pomocą Miejskiego Portalu Wolontariatu⁹² oraz profili w mediach społecznościowych projektu „Ochotnicy warszawscy” (w serwisach Facebook oraz Instagram) dystrybuowano informacje dotyczące: możliwości udziału w wolontariacie na rzecz uchodźców z Ukrainy, organizowanych przez Urząd, jednostki organizacyjne i osoby prawne, a także organizacje pozarządowe (np. Bank Żywności) zbiórkach darów (żywności, środków finansowych, darów rzeczowych), możliwości współpracy z Urzędem, jednostkami organizacyjnymi i osobami prawnymi miasta przez podmioty (np. firmy), które chciały przekazywać większą jednostkowo ilość darów, zaoferować usługi specjalne lub nawiązać współpracę z m.st. Warszawa, nieodpłatnego użyczenia lokali mieszkalnych na pobyt tymczasowy dla uchodźców z Ukrainy. Deklaracje w tej sprawie były zbierane za pomocą elektronicznego formularza.

(akta kontroli str. 1893-1905, 3525-3531 pliki: 2, 9)

12. W okresie objętym kontrolą Miasto st. Warszawa sporządzało informacje i sprawozdania dotyczące otrzymanych i zrealizowanych środków z Funduszu Pomocy, w tym w szczególności:

- kwartalne *Informacje o niewykorzystanych środkach z Funduszu Pomocy otrzymanych na realizację dodatkowych zadań oświatowych*⁹³;
- miesięczne *Sprawozdania JST_FP- informacja o wysokości niewykorzystanych środków pochodzących z Funduszu Pomocy na dzień 15 każdego miesiąca*;
- miesięczne *Sprawozdania JST_FPN – sprawozdanie z realizacji wydatków środków pochodzących z Funduszu Pomocy*;
- kwartalne *informacje Rozliczenia środków finansowych pochodzących z Funduszu Pomocy przeznaczonych na realizację zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy*⁹⁴ (dalej: Rozliczenia);
- sprawozdania z zawartych porozumień;
- Informacje o wykonaniu planu finansowego rachunku dochodów i wydatków dla środków pochodzących z Funduszu Pomocy⁹⁵.

W wyniku kontroli ustalono, że:

- informacje kwartalne za II, III, IV kwartał 2022 r.⁹⁶ były przekazywane do Ministerstwa Finansów zgodnie z terminem określonym w art. 14 ust. 16 ustawy o pomocy, tj. 15 dni od dnia upływu każdego kwartału danego roku;
- miesięczne sprawozdania JST_FPN za okres od kwietnia do grudnia 2022 r. oraz od stycznia do kwietnia 2023 r. były sporządzane narastająco w szczególności określonej przez Wojewodę Mazowieckiego oraz przekazywane w wyznaczonych terminach, tj. do dnia 6 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni;

⁸⁸ [Informator dla osób z Ukrainy \(um.warszawa.pl\)](https://um.warszawa.pl/documents/39703/67499514/_informator-dla-UA_06-2023_wer-pl.pdf/8976d91a-aa2b-30e7-bd69-017ae85131bf?t=1685534690745) – um.warszawa.pl/documents/39703/67499514/_informator-dla-UA_06-2023_wer-pl.pdf/8976d91a-aa2b-30e7-bd69-017ae85131bf?t=1685534690745

⁸⁹ [Informator dla osób z Ukrainy \(um.warszawa.pl\)](https://ua.um.warszawa.pl/documents/39703/67499514/_informator-dla-UA_06-2023_wer-ua.pdf/d62ffb6-74fc-5fc3-7adc-15f5af833fde?t=1685534689680) – ua.um.warszawa.pl/documents/39703/67499514/_informator-dla-UA_06-2023_wer-ua.pdf/d62ffb6-74fc-5fc3-7adc-15f5af833fde?t=1685534689680

⁹⁰ [Warszawa pomaga Ukrainie | Warszawa dla Ukrainy \(wawa4ukr.pl\)](https://wawa4ukr.pl).

⁹¹ [Dla obywateli Ukrainy - Warszawa 19115](https://warszawa19115.pl/dla-obywateli-ukrainy) – warszawa19115.pl/dla-obywateli-ukrainy.

⁹² [Ochotnicy Warszawscy \(ochotnicy.waw.pl\)](https://ochotnicy.waw.pl).

⁹³ Informacja sporządzana na podstawie art. 14 ust. 16 ustawy o pomocy przekazywana do Ministerstwa Finansów.

⁹⁴ Składane Wojewodzie Mazowieckiemu w systemie CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna) m.in. w zakresie jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł i bezpłatnej pomocy psychologicznej.

⁹⁵ Informacja sporządzana na podstawie art. 14 ust. 19 ustawy o pomocy.

⁹⁶ Według stanu na koniec każdego kwartału.

- miesięczne sprawozdania JST_FP za okres od października do grudnia 2022 r. oraz od stycznia do maja 2023 r. były sporządzane narastająco w szczególowości określonej przez Wojewodę Mazowieckiego oraz przekazywane w wyznaczonych terminach, tj. do dnia 16 każdego miesiąca za miesiąc bieżący⁹⁷;
- *Rozliczenia* otrzymanych środków w 2022 r. (wg stanu na 31 grudnia) oraz za okres od 1 stycznia do 31 marca 2023 r. (wg stanu na 31 marca) były terminowo przekazywane do MUW, tj. odpowiednio do 5 stycznia 2023 r. i do 12 kwietnia 2023 r.;
- sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z przekazanymi przez MUW do stosowania wzorami;
- dane wykazane w sprawozdaniach: JST_FPN za grudzień 2022 r. i marzec 2023 r. oraz *Rozliczeniach* były zgodne danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- nie sporządzono korekt ww. sprawozdań;
- Prezydent Miasta, zgodnie z art. 14 ust. 19 ustawy o pomocy, przedłożył Radzie m.st. Warszawa informacje o wynikach planu finansowego rachunku dochodów i wydatków dla środków pochodzących z Funduszu Pomocy;
- Prezydent terminowo i zgodnie ze wzorami sporządzał i przedkładał Wojewodzie Mazowieckiemu sprawozdania z realizacji zadań określonych w porozumieniach zawartych z Wojewodą⁹⁸. Sprawozdania te zostały zatwierdzone przez Wojewodę Mazowieckiego.

W informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki za I półrocze 2022 r.⁹⁹ oraz sprawozdaniu z wykonania budżetu m.st. Warszawy za 2022 r.¹⁰⁰ zostały wykazane dochody i wydatki dotyczące realizacji zadań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy wynikające z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 2833-2836, 2872-2879, 3532-3536 pliki: 1-45, 3719-3742, 3757-4003, 4623-4635, 5278-5325, 5569-5582, 5620-5624, 5783-5787)

13. W związku z przekazaniem do realizacji działań/zadań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy, w Urzędzie Dzielnicy Białołęka m.st. Warszawa służby Wojewody Mazowieckiego przeprowadziły w 2022 r. kontrolę dotyczącą wypłaty świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Kontrola Wojewody nie wykazała nieprawidłowości w ramach ww. zadania¹⁰¹.

(akta kontroli str. 1900, 2349-2353)

14. W okresie objętym kontrolą w Mieście st. Warszawa wystąpiły problemy związane z realizacją działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy.

Zastępca dyrektora CB poinformował, że *dla Miasta st. Warszawy, wybuch wojny w Ukrainie i związany z nią niekontrolowany napływ uchodźców do stolicy, był zaskoczeniem i stanowił bardzo duże wyzwanie organizacyjne. Administracja*

⁹⁷ Terminy przekazania sprawozdań określono w wytycznych zawartych w pismach MUW z 2022 r. i 2023 r.

⁹⁸ Porozumienia: nr 68.2.17/1/2022/WBZK z 17 marca 2022 r., nr 68.2.17/2/2022/WBZK z 30 marca 2022 r., nr 1/WSO/2022 z 12 maja 2022 r., nr BRI.I.4.7.2022/1 z 28 grudnia 2022 r.

⁹⁹ Zgodnie z art. 266 ust. 1 pkt 1 ufp, zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawiał organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego i regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 sierpnia informację o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze. Art. 266 został uchylony przez art. 12 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 803) z dniem 12 maja 2023 r.

¹⁰⁰ Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 1 ufp, zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego: sprawozdanie roczne z wykonania budżetu tej jednostki, zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w szczególowości nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

¹⁰¹ Wystąpienie pokontrolne MUW z 2022 r. (WK-I-431.4.2.2022) z kontroli doraźnej przeprowadzonej w Urzędzie Dzielnicy Białołęka m.st. Warszawa w zakresie wypłaty świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy pod adresem ul. Modlińska 6D w Warszawie w okresie od 1 czerwca do 22 listopada 2022 r.

rządowa nie sygnalizowała w żaden sposób, że zadania wpisane w Krajowy Plan Zarządzania Kryzysowego (procedura SPO-9)¹⁰² przypisane administracji zostaną praktycznie w całości powierzone jst poleceniem Wojewody. Dużym zaskoczeniem był fakt przesłania przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki, w późnych godzinach nocnych w piątek 25 lutego 2022 r., polecenia Wojewody nakazującego m.st. Warszawie organizację: zakwaterowania, wyżywienia, opieki socjalnej oraz opieki psychologicznej w miejscach zakwaterowania dla ludności uchodźczej, z terenu objętego konfliktem zbrojnym, która znalazła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r. Bez zapowiedzi z granicy polsko-ukraińskiej za pośrednictwem zorganizowanych tam punktów recepcyjnych prowadzona była relokacja większości uchodźców (pociągami) do stolicy. Taki stan rzeczy zmienił się dopiero po monitach Prezydenta miasta i poczynionych ustaleniach z administracją rządową.

Wypełnienie polecenia, o którym mowa wcześniej wiązało się z organizacją, bez zbędnej zwłoki, miejsc zakwaterowania przystosowanych do przyjęcia i żywienia uchodźców. W tym zakresie prowadzone były uzgodnienia z podmiotami prywatnymi. Jednocześnie organizowano miejsca do przyjęcia dużej liczby uchodźców (hale sportowe). Wytypowano obiekty z zasobów własnych miasta, które przystosowywano do użytku, pod względem technicznym (remonty), ich wyposażania w niezbędne zasoby rzeczowe, łóżka, materace, koce, pościel i wyżywienie. W trybie pilnym organizowano punkty informacyjne na dworcach kolejowych, które obsługiwane były przez pracowników Urzędu miasta, wolontariuszy, Straż Miejską. Należało w tym zakresie dokonać szybkich uzgodnień, z zarządzającymi obiektami, które są we władaniu Skarbu Państwa.

Trudności występowały w finansowaniu zadań przez administrację rządową. Na podstawie wypowiedzi ministrów (...) podczas organizowanych wideokonferencji z przedstawicielami samorządów, wszystkie wydatki poniesione na rzecz uchodźców przez jst miały być zrekompensowane. Tak się jednak nie stało, o czym świadczy duże zaangażowanie środków własnych Urzędu m.st. Warszawy w pomoc uchodźcom.

Prezydent w marcu 2022 r. w odpowiedzi na pismo Wojewody¹⁰³ informował o problemie osób bez jakichkolwiek dokumentów bądź takich, co do których wystąpiły wątpliwości czy przekroczyli granicę po 24 lutego 2022 r. Wskazywał, że urzędnicy m.st. Warszawy obsługujący punkty informacyjne nie są w stanie skutecznie potwierdzić czy sprawdzić tożsamości tych osób.

(akta kontroli str. 760, 1893-1905, 1912-1925)

15. Zastępca dyrektora PS podała, że *Miasto st. Warszawa wspierało uchodźców w procesie integracji zgodnie z ustalonym Planem działań integracji cudzoziemców przebywających w m.st. Warszawa z uwzględnieniem działań ukierunkowanych na pomoc świadczoną uchodźcom z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.*

Proces integracji prowadzono w pięciu obszarach:

- *Edukacja*, w ramach którego realizowano kursy języka polskiego; zapewniono dostęp uczniom do placówek oświatowych oraz zorganizowano naukę on-line w ukraińskim systemie oświatowym;
- *Udział w życiu społecznym*, w ramach którego uchodźcy mieli zapewnione wsparcie specjalistów ds. włączenia społecznego; udzielano wsparcia

¹⁰² Procedury realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego – standardowe procedury operacyjne, w tym związane z ochroną infrastruktury krytycznej (działania w przypadku masowego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej).

¹⁰³ Pismo MUW znak: WBZK-IV.68.2.17.2022 z 2 marca 2022 r.

- mieszkańcom punktów pobytowych; realizowano działania edukacyjno-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży; zapewniono pomoc psychologiczną;
- *Rynek pracy* – zapewniono wsparcie w znalezieniu pracy poprzez doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy; wspierano przedsiębiorców zapewniając bezpłatną przestrzeń przeznaczoną dla osób m.in. z Ukrainy w Centrum Przedsiębiorczości Smolna;
- *Zakwaterowanie w mieszkaniach* – zapewniono pomoc w formie lokali mieszkalnych; pośredniczono w udostępnianiu mieszkań dla uchodźców przez mieszkańców Warszawy;
- *Wsparcie w punktach pobytowych* – organizowano naukę języka polskiego; zapewniono doradztwo i pośrednictwo pracy; zapewniono wsparcie psychologiczne dorosłym; umożliwiono dzieciom dostęp do nauki szkolnej w systemie ukraińskim oraz organizowano zajęcia dla dzieci.

Zastępca dyrektora CB poinformował, że oprócz ww. działań Miasto st. Warszawa w ramach działań na rzecz integracji obywateli Ukrainy m.in. organizowało wsparcie dla nauczycieli (oferta Warszawskiego Centrum Innowacji Społecznych i Szkoleń); uruchomiono Bank Rezerw Kadrowych w wersji ukraińskiej, dla nauczycieli i osób znających język ukraiński; organizowano webinaria, szkolenia dla nauczycieli pracujących z dziećmi np. na temat „Jak rozmawiać z dziećmi o wojnie”; przygotowano wskazówki metodyczne dla nauczycieli i rodziców oraz inne materiały; przygotowano przestrzeń do nauki zdalnej w ukraińskim systemie oświatowym (w Pałacu Młodzieży od 13 kwietnia 2023 r.; w pięciu bibliotekach dzielnicowych w Ursusie i Bemowie; w budynku użyczonym przy ul. Towarowa 25a). Podał także, że w przygotowanych i wyposażonych, ze środków zewnętrznych, pomieszczeniach zorganizowano m.in.: sale do nauki on-line w systemie ukraińskim; sale do zajęć integracyjnych (dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym); gabinety dla psychologów; sale do nauki języka polskiego (dla osób zatrudnionych w warszawskich szkołach, rodziców); zajęcia wyrównawcze dla uczniów kończących szkołę ukraińską (przed egzaminami maturalnymi); utrzymywano regularny kontakt z Ministerstwem Edukacji Ukrainy w zakresie organizacji pomocy w edukacji ukraińskim uczniom; wykorzystywano do nauki 300 laptopów z klawiaturą ukraińską przekazanych do Pałacu Młodzieży i punktów dzielnicowych; razem z fundacją AVE, Stołecznym Centrum Edukacji Kulturalnej, Centrum Nauki Kopernik organizowano zajęcia edukacyjno-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży; w czasie wakacji w 2022 r. zorganizowano bezpłatny dwutygodniowy pobyt i zajęcia dla 5 tys. dzieci ukraińskich w Wakacyjnych Placówkach Edukacyjnych (szkołach). Dodatkowo w zależności od pozyskanych zewnętrznych środków zajęcia realizowały placówki edukacji kulturalnej oraz Centrum Nauki Kopernik; organizacje pozarządowe organizowały obozy dla dzieci i młodzieży ukraińskiej; zintensyfikowano działania skoncentrowane na integracji dzieci i młodzieży (oferta organizacji pozarządowych); powołano sieć asystentów międzykulturowych – we współpracy z Polskim Forum Migracyjnym; wzmocniono system wsparcia psychologicznego i pracy z osobami z syndromem PTSD; uruchomiono punkt przy ul. Marszałkowskiej 77/79, gdzie uchodźcy mogli się zarejestrować, szukać ofert pracy i szkoleń. Obsługiwani byli przez pracowników posługujących się językiem ukraińskim lub rosyjskim. Od początku działania punktu do 31 grudnia 2022 r. zarejestrowano 5561 osób, z czego 4 871 to kobiety (88%). W dziedzinie kultury ogłoszono program „Stypendia interwencyjne” dla twórców. Jednorazowe stypendia w wysokości do 5 tys. zł były wypłacane artystom z Ukrainy. Miasto wspólnie ze Staromiejskim Domem Kultury przystąpiło także do programu „Cash for work”, czyli interwencyjnego zatrudniania uchodźców z Ukrainy w instytucjach kultury. Dzięki wsparciu PCPM pod koniec 2022 r. 70 osób (aktorzy,

choreografowie, artyści, menedżerowie kultury) zaczęło stałą pracę w warszawskich instytucjach kultury.

(akta kontroli str. 1866-1868, 1893-1905, 1911)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ewidencji księgowej wyodrębnionej dla środków Funduszu, dotyczącej 2022 r., jako wydatku Funduszu nie ujęto kwoty 594,4 tys. zł stanowiącej refundację wydatków poniesionych ze środków własnych Miasta na zadanie *Utworzenie i zapewnienie funkcjonowania całodobowych punktów recepcyjnych na Dworcu Wschodnim i Zachodnim w Warszawie*, co było nierzetelne i skutkowało niewykazaniem tego wydatku w *Sprawozdaniu z realizacji wydatków środków pochodzących z Funduszu Pomocy*, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 r.

Miasto st. Warszawa otrzymało 30 grudnia 2022 r. środki z MUW na rachunek bankowy prowadzony dla środków z Funduszu Pomocy w wysokości 594,4 tys. zł, które tego samego dnia zostały przelane na rachunek podstawowy budżetu Miasta st. Warszawy. Otrzymane środki stanowiły refundację środków własnych Miasta poniesionych na ww. zadanie w okresie od lutego do września 2022 r. i ujęto je w ewidencji księgowej środków pochodzących z Funduszu jako nieplanowane dochody FP. Otrzymanej z MUW kwoty nie ujęto jednak w ewidencji księgowej jako wydatki ze środków Funduszu.

Według oświadczenia dyrektora Biura Planowania Budżetowego m.st. Warszawy *środki otrzymane obniżyły deficyt środków związanych z realizacją zadań dotyczących pomocy obywatelom Ukrainy. (...). Deficyt wyniósłby 27 238,1 tys. zł zamiast 26 643,7 tys. zł.* Według oświadczenia zastępcy dyrektora Biura Księgowości i Kontrasygnaty¹⁰⁴ w związku z otrzymaniem środków w dniu 30 grudnia 2022 r. *środki te ujęto jako zrealizowane¹⁰⁵ nieplanowane dochody m.st. Warszawy (...).* Wydatki poniesione w pierwszej kolejności ze środków własnych m.st. Warszawy na ten cel były następnie zrefundowane przez Wojewodę Mazowieckiego na podstawie porozumienia nr BRI-I-68.4.7.22/1 z dnia 28 grudnia 2022 r. i przekazane na rachunek bankowy dedykowany środkom z Funduszu Pomocy w dniu 30 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 3247-3250, 3261-3270, 3368-3378, 3500-3503, 3726, 3757-4003, 4618-4621, 5406, 5637-5644, 5748-5757)

NIK nie kwestionuje, że otrzymane z MUW środki były dochodem m.st. Warszawy i stanowiły refundację wydatków poniesionych ze środków własnych. W ocenie NIK, otrzymana z MUW kwota refundacji powinna jednak zostać ujęta w ewidencji księgowej jako wykonane wydatki Funduszu Pomocy i zostać uwzględniona w *Sprawozdaniu z realizacji wydatków środków pochodzących z Funduszu Pomocy*.

2. Przekazanie z rachunku bankowego, prowadzonego przez Miasto dla środków z Funduszu Pomocy, środków pieniężnych na realizację dodatkowych zadań oświatowych w wysokości zawyżonej o 6 702,1 tys. zł w stosunku do rzeczywistej wartości realizowanych zadań, co było nierzetelne.

W dniu 28 sierpnia 2022 r. z rachunku bankowego FP dokonano przelewu¹⁰⁶ w wysokości 14 039,7 tys. zł tytułem refundacji środków na realizację dodatkowych

¹⁰⁴ Pismo z 28 lipca 2023 r. (znak sprawy: KK-14.3153.10.2023.PKO) stanowiące odpowiedź pismo NIK znak: KAP.410.002.07.2023/15 z 26 lipca 2023 r., skierowane do Skarbnika m.st. Warszawy. NIK przyjmuje informacje złożone przez zastępcę dyrektora kk jako oświadczenie złożone w trybie art. 41 ustawy o NIK.

¹⁰⁵ FPUG20.

¹⁰⁶ Przelew na rachunek podstawowy budżetu Miasta, z którego Miasto przekazuje środki na realizację dodatkowych zadań oświatowych.

zadań oświatowych (FPUG10 i FPUP10)¹⁰⁷. Dokonując tego przelewu nie uwzględniono faktu, że na te zadania przekazywano jednocześnie środki z Funduszu na podstawie zapotrzebowań dzielnic i jednostek realizujących dodatkowe zadania oświatowe. Po ostatecznym rozliczeniu ww. zadania na rachunek Funduszu Pomocy w 2023 r. zwrócono łącznie 6 702,1 tys. zł (w okresie od 11 stycznia do 21 lutego).

Zastępca Skarbnika m.st. Warszawy, dyrektor Biura Księgowości i Kontrasygnaty, wyjaśniła, że kwotę 14 039,7 tys. zł wypłacono z FP na podstawie wstępnego rozliczenia wydatków na zadania oświatowe wg stanu na 30 czerwca 2022 r. Natomiast refundacja z rachunku podstawowego budżetu na rachunek bankowy prowadzony dla środków Funduszu w 2023 r. (w kwocie 6702,1 tys. zł) nastąpiła po dokonaniu ostatecznych rozliczeń przez poszczególnych dysponentów budżetowych dodatkowych zadań oświatowych.

(akta kontroli str. 3236-3238, 3243-3250, 3271-3286, 4618-4621)

Zdaniem NIK, wyżej opisany sposób rozliczania realizacji dodatkowych zadań oświatowych wskazuje na brak prawidłowego nadzoru nad wydatkami ze środków Funduszu Pomocy dla jednostek realizujących te zadania, co skutkowało podwójnym przekazaniem środków na te same zadania, które zostały rozliczone dopiero po ponad czterech miesiącach.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. Zgodnie z przepisami prawa i rzetelnie prowadzono postępowania dotyczące przyznania i wypłaty świadczeń na zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy. Przyznanie świadczenia następowало po dokonaniu rzetelnej weryfikacji warunków jego otrzymania. W sytuacji stwierdzenia wypłaty nienależnie pobranego świadczenia Miasto podejmowało działania w celu odzyskania środków. W Urzędzie m.st. Warszawa zgodnie z przepisami zlecano organizacjom pozarządowym zadania publiczne oraz dokonywano zatwierdzenia rozliczeń dotacji na podstawie złożonych sprawozdań z wykonania zadania publicznego. Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych z FP były sporządzane na podstawie ewidencji księgowej i terminowo przekazywane właściwym odbiorcom. Stwierdzono jednakże nieprawidłowość polegającą na nieujęciu w ewidencji księgowej wyodrębnionej dla środków Funduszu kwoty 594,4 tys. zł, stanowiącej wydatek ze środków Funduszu, co miało wpływ na rzetelność danych wykazanych w *Sprawozdaniu z realizacji wydatków środków pochodzących z Funduszu Pomocy* (wg stanu na 31 grudnia 2022 r.). Ponadto, w 2022 r. na realizację dodatkowych zadań oświatowych przekazano środki FP w wysokości zawyżonej o 6702,1 tys. zł.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Ujmowanie w ewidencji księgowej wyodrębnionej dla środków Funduszu wszystkich wydatków Funduszu.
2. Przekazywanie na realizację dodatkowych zadań oświatowych środków z Funduszu w wysokości uwzględniającej wcześniej poniesione wydatki na ten cel.

¹⁰⁷ Zadanie: Dodatkowe zadania oświatowe związane z kształceniem uczniów będących obywatelami Ukrainy, FPUG10 – zadania Funduszu Pomocy_gmina oraz FPUP10 – zadania Funduszu Pomocy_powiat.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,   września 2023 r.

Kontrolerzy
Edyta Jamiol
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....
podpis

.....
podpis